

**Beleidsplan Maatschappelijke
Ondersteuning
Westvoorne 2008-2011**

Oktober 2008

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1: Achtergrondinformatie	3
1.1 Inleiding	3
1.2 Aanleiding voor de Wmo	3
1.3 Het wettelijk kader	4
1.4 Plaatsbepaling beleidsplan maatschappelijke ondersteuning Westvoorne	4
Hoofdstuk 2: Visie op maatschappelijke ondersteuning	7
2.1 Algemeen	7
2.2 Visie in zeven onderwerpen	7
2.3 Te realiseren ambities	8
Hoofdstuk 3: Beleid per prestatieveld	9
3.1 Prestatieveld 1: Het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten	9
3.2 Prestatieveld 2: Op preventie gerichte ondersteuning bieden aan jongeren met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden	12
3.3 Prestatieveld 3: Geven van informatie, advies en cliëntondersteuning	14
3.4 Prestatieveld 4: Ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers	17
3.5 Prestatieveld 5: Het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem	20
3.6 Prestatieveld 6: Verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijke verkeer	22
3.7 Prestatievelden 7, 8, 9: Maatschappelijke opvang, openbare geestelijke gezondheidszorg en verslavingsbeleid	24
3.8 Samenvatting actiepunten	27
3.9 Financiën	30
Bijlagen	
Bijlage 1: Verslag interactieve bijeenkomst Wmo 13 september 2007	33
Bijlage 2: Bewonersbijeenkomst 21 januari 2008 Rockanje	38
Bijlage 3: Bewonersbijeenkomst 24 januari 2008 Oostvoorne	42
Bijlage 4: Verslag maatschappelijke organisaties en aanbieders donderdag 7 februari 2008	46
Bijlage 5: Begrippenlijst Wmo	50
Bijlage 6: Lijst van afkortingen	55

Hoofdstuk 1

Achtergrondinformatie over de Wmo

1.1 Inleiding

Het beleidsplan maatschappelijke ondersteuning heeft een looptijd van vier jaar. U treft in dit plan dan ook beleid en uitgangspunten op hoofdlijnen aan. We starten bij dit plan niet vanuit een beginsituatie. We voeren het verstrekkingenbeleid uit en runnen het Wmo-loket. We investeren veel in leefbaarheid en het voorzieningenniveau in de kernen, ondersteunen vrijwilligers en hebben aandacht voor de opgroeiende jeugd. Het al eerder ingezette beleid gaat gewoon door. Op diverse beleidsterreinen hebben we nota's en notities uitgebracht en dat zal in de toekomst niet anders zijn. Met de Wmo komen er nieuwe elementen bij en gaan we bij sommige aspecten meer de diepte in. Het is de kunst om de samenhang tussen al die thema's, onderdelen en plannen, met de Wmo als bindmiddel, goed aan te brengen.

Leeswijzer

Het plan is als volgt opgebouwd:

- In hoofdstuk 2 staat de visie op maatschappelijke ondersteuning voor Westvoorne centraal. Deze visie vormt de leidraad voor alle beleid dat maatschappelijke ondersteuning betreft of daar raakvlakken mee heeft.
- In hoofdstuk 3 werken we de visie op maatschappelijke ondersteuning per prestatieveld uit. De negen prestatievelden zijn de terreinen waarop onze gemeente Wmo-beleid voert.
- Om het verhaal compleet te maken treft u in dit plan ook algemene informatie over de Wmo aan (hoofdstuk 1) en een financiële vertaling (paragraaf 3.9). In de bijlage treft u een lijst met afkortingen en begrippen aan.

1.2 Aanleiding voor de Wmo

Een aantal maatschappelijke ontwikkelingen ligt aan de Wmo ten grondslag: vergrijzing, individualisering, toenemende druk op collectieve voorzieningen, afbouw van intramurale voorzieningen. Deze ontwikkelingen vragen om een nieuw evenwicht in verantwoordelijkheden. Dit zowel tussen burgers en overheid, overheden onderling alsook tussen burgers onderling.

De vermaatschappelijking van de zorg (zo lang mogelijk en zo zelfstandig mogelijk leven en wonen) vergt meer dan het organiseren van wonen in een gewoon huis in een gewone wijk. Zorg en welzijn moeten zo op elkaar afgestemd zijn, dat mensen ook daadwerkelijk kunnen meedoen aan de samenleving. De woonomgeving hoort geen barrières te kennen zodat mensen er makkelijk op uit kunnen. Dat vraagt maatwerk per doelgroep en per wijk of woonkern. Dat maatwerk gaan we in de Wmo onder regie van de gemeente realiseren in samenwerking met een groot aantal aanbieders.

Van de vanzelfsprekendheid dat de overheid alles 'van de wieg tot het graf' voor de burger regelt is inmiddels geen sprake meer. Er is al enige tijd het besef dat mensen in de eerste plaats zelfredzaam moeten zijn. Ze zijn in belangrijke mate zelf verantwoordelijk voor de invulling van hun leven. Door deze nadruk op zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid krijgen burgers meer invloed en worden daarmee minder afhankelijk. Het gevolg is dat ook de rol van onder andere de gemeente verandert. Deze visie zien we niet alleen binnen de Wmo, ook op tal van andere beleidsterreinen, zoals bijvoorbeeld in de Wet Werk en Bijstand (WWB),

is er sprake van een grotere nadruk op zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid.

De sociale structuur met informele netwerken en maatschappelijke binding neemt een belangrijke plaats in. Deze structuur gaat vooraf aan professionele arrangementen van wonen, zorg en welzijn. Het rijk heeft de overtuiging dat met goede voorliggende voorzieningen en preventieve ondersteuning veel beter aan de wens tot sociale participatie van burgers, jong en oud, met en zonder beperkingen, kan worden voldaan. Professionele inzet kan dan bovendien veel gericht plaatsvinden waar dat is vereist.

1.3 Het wettelijk kader

Meedoen, dat is waar het om draait in de Wmo. Meedoen aan de samenleving betekent zoveel mogelijk voor jezelf kunnen zorgen maar ook een hand uitsteken naar familie, vrienden en buurtbewoners. Met elkaar zorgen voor een prettige en leefbare buurt en elkaar helpen als het nodig is. De gemeente ondersteunt hierbij. Dat doen we in de vorm van algemene voorzieningen en algemene voorwaarden zoals een schone en veilige buurt maar ook in de vorm van informatie en advies. En als het nodig is, doen we dat in de vorm van individuele voorzieningen en gerichte zorg.

De Wmo is een brede kaderwet. De Welzijnswet en de Wet voorzieningen gehandicapten (Wvg) zijn volledig in deze nieuwe wet opgenomen. Tegelijkertijd is hulp bij het huishouden uit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) gehaald en zijn enkele subsidieregelingen overgeheveld naar de Wmo. Dat geldt bijvoorbeeld voor de ondersteuning van mantelzorgers.

De Wmo regelt wat burgers van hun gemeente mogen verwachten aan publieke, ondersteunende zorg- en welzijnsvoorzieningen. Er wordt meer overgelaten aan de marktsector en de eigen verantwoordelijkheid van burgers. Daarnaast zien gemeenten zich geconfronteerd met een forse uitbreiding van hun regietaken. De Wmo vraagt namelijk om nieuwe combinaties van zorg en welzijn waarmee we de zelfredzaamheid van mensen ondersteunen.

Het schrijven van een beleidsplan is een verplichting die is opgenomen in de Wmo, artikel 3: "De gemeenteraad stelt een of meer plannen vast, die richting geven aan de door de gemeenteraad en het college te nemen beslissingen over maatschappelijke ondersteuning. Het plan bevat de hoofdzaken van het door de gemeente te voeren beleid. In het plan wordt per prestatieveld uitgewerkt wat de doelstellingen zijn en hoe het beleid wordt uitgevoerd. Het plan geldt voor maximaal vier jaar."

1.4 Plaatsbepaling beleidsplan maatschappelijke ondersteuning Westvoorne 2008-2011

Coalitieakkoord 2006-2010 'Bewegende ruimte'

Het coalitieakkoord vormt de kapstok voor concreet beleid. Uit het coalitieakkoord blijkt dat de politiek in de gemeente Westvoorne vindt dat de komst van de Wmo geen verschraving van de zorg mag betekenen. De gemeente moet hulp en ondersteuning bieden aan mensen die dit niet zelf kunnen organiseren. Bovendien moet het Wmo-beleid in samenspraak met burgers gemaakt worden. Deze uitgangspunten zijn bij de voorbereiding van de Wmo en bij de beleidsontwikkeling leidend. Voor de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning richt de gemeente zich in eerste instantie op de prestatievelden:

- 3 (informatie, advies en cliëntondersteuning)
- 4 (ondersteunen mantelzorgers en vrijwilligers) en
- 6 (verlenen van voorzieningen)

In tweede instantie zal veel aandacht moeten worden gegeven aan de prestatievelden:

- 1 (sociale samenhang) en
- 5 (sociale activering)

Wij hebben eerst invulling gegeven aan prestatieveld 6, waarbij wij dit prestatieveld in nauwe samenhang bezien met prestatieveld 3. Ook zijn wij bezig met het invullen van prestatieveld 4.

Nota 'Contourendiscussie Wmo / Voorbereidingsnotitie (commissie)raadsleden'

In 2005 is deze nota aan betrokken burgers, cliënten en vertegenwoordigers van relevante organisaties op het gebied van de Wmo, gepresenteerd. Het doel van de nota was om aan de hand van een aantal vragen aan betrokkenen, te komen tot beleidskeuzes op het gebied van de Wmo. De antwoorden op deze vragen kunnen worden gezien als de allereerste poging van de gemeente om samen met burgers te komen tot visievorming op het gebied van de Wmo. De keuzes die op basis van deze discussie aan de orde kwamen hadden betrekking op de mate van regionale samenwerking, de prioriteitstelling voor de uitwerking van de Wmo en het te voeren verstrekkingenbeleid. De gemeente Westvoorne kiest voor regionale samenwerking voorzover dat voor zowel de burger als de gemeente voordelen biedt. Deze mag echter niet ten koste gaan van de te bieden zorg. Het verstrekkingenbeleid is in dit kader lokaal geformuleerd en wordt in samenwerking met de gemeente Hellevoetsluis uitgevoerd. Als eerste is prioriteit gegeven aan het verstrekkingenbeleid, dat conform de afspraken op 1 januari 2007 is ingevoerd. Daarin is invulling gegeven aan het uitgangspunt dat dit beleid niet tot een verschraving van de zorg mag leiden. De Wmo wordt geleidelijk vorm gegeven. Bestaand beleid wordt in dat kader ingepast in een Wmo-structuur. Prestatievelden die het formuleren van nieuw beleid noodzakelijk maken krijgen hierbij voorrang op prestatievelden waarvoor lokaal of regionaal al beleid is geformuleerd. Zo zijn we bijvoorbeeld begonnen met het aanbesteden van de huishoudelijke zorg en het Wmo-loket. Daarna volgen zaken zoals het formuleren van lokaal mantelzorgbeleid, iets dat voor de komst van de Wmo regionaal geregeld was.

Startnotitie beleidsplan Wmo

De eerste stap bij het ontwikkelen van het Wmo-beleid was het maken van een startnotitie die in november 2007 is vastgesteld door de raad. In de startnotitie is een plan van aanpak geschetst voor de totstandkoming van het beleidsplan. Daarnaast bevat de startnotitie de weerslag van een startbijeenkomst met raadsleden, Adviesraad Maatschappelijke Ondersteuning en andere direct betrokkenen. In deze startbijeenkomst zijn verschillende scenario's voor de uitvoering van de Wmo verkend. Daarmee is de basis gelegd voor de visie op maatschappelijke ondersteuning die in dit beleidsplan is uitgewerkt. Het verslag van deze bijeenkomst is als bijlage bij deze nota gevoegd.

Verbinden van (bestaand) beleid

Wmo-beleid is breed. Het loopt van algemeen beleid ter bevordering van leefbaarheid tot hele specifieke acties gericht op maatschappelijke opvang en openbare geestelijke gezondheidszorg. Het is niet onze ambitie om in deze nota alle aspecten van het sociaal beleid uitputtend te beschrijven en van beleidsvoornemens te voorzien. Veel onderdelen zijn in andere nota's al uitgewerkt of worden binnenkort verder uitgewerkt. Waar deze onderwerpen in dit beleidsplan aan de orde komen, is dat gedaan vanuit het oogpunt van afstemming en ook om u een zo compleet mogelijk beeld van maatschappelijke ondersteuning te geven.

Het Wmo-beleid biedt een paraplu voor alle beleidsthema's die raken aan het sociaal beleid van de gemeente. Het plan dat voor u ligt is bedoeld als richtinggevend kader voor de komende vier jaar als het gaat om maatschappelijke ondersteuning. In dit plan zijn zowel de algemene visie en ambities verwoord, alsook een uitwerking op hoofdlijnen per prestatieveld. Het is niet onze ambitie om in dit beleidsplan alle aspecten van het sociaal beleid uitputtend te beschrijven en van gedetailleerde plannen van aanpak te voorzien. Veel onderdelen zijn in andere nota's al uitgewerkt. Voor andere onderdelen worden, veelal samen met diverse instellingen, praktische oplossingen nader uitgewerkt. De SMART formuleringen komen met name naar voren in de afspraken die de gemeente voor de uitvoering maakt met derden. Beleid dat nauw raakt aan de prestatievelden van de Wmo, betreft de volgende onderwerpen:

- Sportbeleid
- Gezondheidsbeleid
- Ouderenbeleid (Ouderenproof)
- Integraal veiligheidsbeleid

Omdat in Westvoorne al veel beleid op de verschillende prestatievelden is ontwikkeld, is de Wmo niet een onontgonnen terrein maar vooral een nieuwe manier van omgaan met (grotendeels) bestaande beleidsonderwerpen. Door beleidsuitgangspunten voor de Wmo te formuleren, kunnen bestaand en nieuw te ontwikkelen beleid worden getoetst en op elkaar afgestemd worden. Daarmee fungeert ons Wmo-beleidsplan als een kapstok.

Adviesraad Maatschappelijke Ondersteuning

In januari 2008 is de Adviesraad Maatschappelijke Ondersteuning geïnstalleerd. De Adviesraad (en haar voorlopers in de vorm van de Cliëntenraad en het Ouderenberaad) is de formele gesprekspartner van de gemeente als het om de Wmo gaat. De Adviesraad is bij de verschillende Wmo-bijeenkomsten als deelnemer aanwezig geweest, heeft regulier overleg met de gemeente en adviseert bij de totstandkoming van het beleidsplan.

Betrokkenheid van burgers en organisaties

In aanloop naar het beleidsplan Wmo zijn in januari 2008 voor burgers twee bijeenkomsten georganiseerd rondom een aantal aansprekende Wmo-thema's. Beide bijeenkomsten zijn goed bezocht en leverden waardevolle informatie en suggesties voor het Wmo-beleid op. De verslagen van deze bijeenkomsten zijn als bijlage bij deze nota gevoegd. Voor alle betrokken uitvoeringsorganisaties is in februari 2008 een informatiebijeenkomst gehouden waarin een toelichting is gegeven op alle prestatievelden. Organisaties hebben hun suggesties gedaan over de invulling van het beleid op de verschillende prestatievelden. Ook dit verslag is als bijlage bij deze nota gevoegd.

Hoofdstuk 2

Visie op maatschappelijke ondersteuning gemeente Westvoorne

2.1 Algemeen

De gemeente Westvoorne wil de deelname aan de samenleving voor iedere burger mogelijk maken en zoekt daarbij de balans tussen de eigen verantwoordelijkheid en het ondersteunen van mensen die dat nodig hebben.

De ondersteuning om te kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven komt van verschillende (in)formele netwerken: familie, vrienden, burens, kennissen, verenigingen, vrijwilligersorganisaties en maatschappelijke instellingen.

Daarnaast zorgt de gemeente voor voorzieningen voor mensen die deze nodig hebben. Door mensen actief te benaderen en hun vragen centraal te stellen zorgt de gemeente voor maatwerk.

2.2 Visie in zeven onderwerpen

Onze visie is uitgewerkt in 7 concrete onderwerpen:

1. Westvoorne is er voor iedereen

We onderschrijven het centrale motto van de Wmo: iedereen doet mee. Alle inwoners van onze gemeente, jong en oud, gehandicapt of niet en ongeacht maatschappelijke of economische positie, nemen actief deel aan de samenleving en wonen zo lang mogelijk zelfstandig.

2. De Wmo maken we samen

In de Wmo is een belangrijke rol weggelegd voor de samenleving zelf. De gemeente biedt ruimte aan initiatieven van burgers en organisaties en biedt inwoners goede basisvoorzieningen. Soms is dat niet genoeg en is gerichte zorg of ondersteuning nodig. In dat geval zorgt de gemeente voor een vangnet aan voorzieningen.

Maatschappelijke organisaties spelen een belangrijke rol in de Wmo. Zij staan dicht bij de burgers en bieden hen activiteiten en andere mogelijkheden om mee te doen aan de samenleving. Wij zullen deze maatschappelijke partners stimuleren en ondersteunen en er bij hen op aandringen om samen te werken. Op die manier kunnen zij hun medeverantwoordelijkheid invullen.

3. Eigen verantwoordelijkheid van de inwoners

We geloven in de kracht van onze dorpskernen en hun inwoners en de sociale samenhang die daar al aanwezig is. Prettig leven in een buurt heeft vaak te maken met een veilige, schone buurt en met sociale contacten.

We gaan er vanuit dat onze inwoners prima in staat zijn hun sociale netwerk te onderhouden en samen te zorgen voor een leefbare buurt.

Voor de meeste mensen zal het geen probleem zijn om zich verantwoordelijk te voelen en als dat nodig is maatschappelijke ondersteuning te zoeken en te regelen. Zij schakelen hun omgeving in: familie, vrienden, burens, mantelzorgers, vrijwilligers of organisaties.

4. Aandacht voor mantelzorgers

Mantelzorgers zijn heel belangrijk als het gaat om maatschappelijke ondersteuning. De zorg die zij verlenen is niet vanzelfsprekend. Het gaat vaak om intensieve en langdurige zorg voor een naaste. De gemeente zal sterk investeren in de ondersteuning van mantelzorgers bijvoorbeeld door middel van respijtzorg.

5. Ondersteuning

Wat burgers zelf kunnen regelen moet ook vooral aan burgers zelf overgelaten worden. De gemeente moet een goede balans zien te vinden tussen regelen en vrijlaten. Ondersteuning door de gemeente is er op gericht dat ook kwetsbaren zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven deelnemen aan de samenleving, waarbij uiteraard onze wettelijke compensatieplicht van toepassing is.

5. Investeren in algemene voorzieningen

We zetten in op het zoveel mogelijk aanbieden van algemene voorzieningen. Voorbeelden hiervan zijn: maaltijdvoorziening, collectief vervoer, welzijnsactiviteiten. Ook de aanbevelingen uit het project Ouderenproof geven aanknopingspunten voor algemene voorzieningen die de zelfstandigheid van ouderen ondersteunen. We kunnen hiermee voorkomen dat mensen een beroep moeten doen op individuele voorzieningen. Dat soort voorzieningen is meestal duurder. We hanteren daarom als uitgangspunt: algemene voorzieningen gaan voor individuele voorzieningen.

6. De klant staat centraal

De burgers en hun vragen staan centraal. Heldere informatie verstrekken is het uitgangspunt. De gemeente weet wat er bij haar inwoners speelt en gaat er actief op uit om contact met burgers te maken.

Indien inwoners aanspraak kunnen maken op een voorziening, dan hebben zij in de meeste gevallen de keuze tussen zorg in natura en een persoonsgebonden budget. Het aanbod van de gemeente mag niet geïsoleerd zijn van andere voorzieningen. Voor de burger is het niet interessant wie verantwoordelijk is, als zijn zorgvraag maar wordt beantwoord. We moeten dwarsverbanden zien te leggen tussen verschillende initiatieven (professioneel en vrijwillig). Het totale aanbod aan voorzieningen moet doeltreffend en doelmatig zijn en aansluiten bij de vraag van de cliënt.

7. Burgers betrekken bij het beleid

We maken als gemeente beleid voor de burger en vinden daarom de mening van de burger belangrijk. We stellen het beleidsplan Wmo in samenspraak met organisaties én burgers op. Dat willen we zo houden en verder uitbouwen. We maken ook gebruik van organen die burgers en gebruikers van zorg vertegenwoordigen. Een goed voorbeeld hiervan is de Adviesraad Maatschappelijke Ondersteuning.

2.3 Te realiseren ambities

Onze visie waarin we benoemen dat iedereen actief meedoet aan de Westvoornse samenleving levert het volgende gewenste maatschappelijk effect op: meer mensen zijn langer in staat hun eigen leven in te richten met behulp van hun naasten en hun sociale omgeving.

Om dit maatschappelijk effect te kunnen bereiken moeten we een antwoord zien te vinden op de volgende vragen:

- Hoe ziet de huidige situatie eruit?
- Wat willen we bereiken?
- Welke activiteiten zetten we daarvoor in?

Deze vragen worden op hoofdlijnen beantwoord in het volgende hoofdstuk van dit beleidsplan aan de hand van de negen prestatievelden.

Hoofdstuk 3

Beleid per prestatieveld

In dit hoofdstuk worden de negen prestatievelden binnen de Wmo beschreven. Bij elk prestatieveld omschrijven we wat de huidige ontwikkelingen en trends zijn, eventuele knelpunten die zich voordoen en de beleidsacties. De prestatievelden staan niet ieder op zich, vaak zijn er raakvlakken en dwarsverbanden met één of meerdere andere prestatievelden. In de inleidingen beschrijven we de prestatievelden en leggen waar nodig de relatie met andere prestatievelden.

3.1. Prestatieveld 1

Het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten

Inleiding

Prestatieveld één is breed geformuleerd. De gemeente heeft hier dan ook een grote vrijheid om lokaal invulling te geven en prioriteiten te stellen. De verschillen in behoeften variëren immers tussen gemeenten, onder meer vanwege bevolkingssamenstelling en lokale tradities.

Er zijn vele manieren waarop een gemeente de sociale samenhang kan bevorderen. Zorgen voor aantrekkelijke plekken waar burgers elkaar kunnen ontmoeten is daar een voorbeeld van. Een wijkcentrum waar verschillende zorg- en welzijnsfuncties worden gecombineerd, maakt het mogelijk dat verschillende groepen elkaar regelmatig tegenkomen. Ook kunst, cultuur, sport, recreatie en andere vormen van vrijetijdsbesteding dragen bij aan de sociale samenhang. Ook de inrichting van de omgeving (ruimtelijke ordening, verkeer en speelterreinen) en mobiliteit zijn van belang. De gemeente kan er ook voor kiezen om kleinschalige buurtinitiatieven te ondersteunen. Het gaat dan bijvoorbeeld om het ondersteunen van activiteiten waarbij burens gezamenlijk de buurt opknappen. Het idee hierachter is dat als de sociale samenhang tussen de mensen groot is en zij zich inzetten voor de buurt en voor elkaar, minder een beroep nodig zal zijn op de (dure) zorg. We denken dat de inwoners het beste weten wat er nodig is in hun woonomgeving. De gemeente ondersteunt door het zorgen voor goede voorzieningen.

Leefbaarheid laat zich definiëren als: het wonen in een prettige en veilige omgeving, met de mogelijkheid om thuis of in de buurt gebruik te kunnen maken van (eenvoudige) zorg-, welzijns- en gemaksdiensten.

Doelstelling

- Het bevorderen van de sociale samenhang in en het vergroten van de leefbaarheid in de gemeente, de dorpskernen en de buurten.
- Het behouden en versterken van de aanwezige voorzieningen op het gebied van: wonen, welzijn en zorg, mobiliteit, gezondheidszorg, veiligheid, cultuur, de woonomgeving, ontmoetingsplekken, speelruimte, verenigingsleven, sport en andere vormen van vrijetijdsbesteding, waaronder recreatie.

Huidig beleid en ontwikkelingen

Op dit moment voert de gemeente Westvoorne op prestatieveld één beleid op de volgende gebieden: accommodatiebeleid en culturele centra, veiligheidsbeleid, sportbeleid, subsidiebeleid, volkshuisvestingsbeleid, recreatie en toerisme en vergunningen voor evenementen (en drank en horeca), beheer en aanleg openbare ruimte.

Accommodatiebeleid en culturele centra

In het accommodatiebeleid van de gemeente Westvoorne worden de uitgangspunten voor het beleid omtrent accommodaties beschreven. Belangrijkste uitgangspunten van dit beleid zijn de beschikbaarheid in de kernen Oostvoorne en Rockanje van een buiten- en binnensportaccommodatie en de aanwezigheid van een cultureel centrum en bibliotheekvoorziening. In elke kern is een cultureel centrum of verenigingsgebouw dat een belangrijke rol als ontmoetingsplaats speelt. Op dit moment wordt gewerkt aan de realisatie van een aantal nieuwe accommodaties in de gemeente Westvoorne. Zo wordt een nieuw cultureel centrum en een nieuwe muziek oefenruimte gebouwd in Oostvoorne. Ook zijn er plannen voor de uitbreiding van de bibliotheek in Oostvoorne. In Rockanje komt een nieuw jeugd- en jongerencentrum. Knelpunt op dit beleidsterrein is dat de paardensportvereniging graag een nieuwe accommodatie wil maar dat er op het gebied van ruimtelijke ordening relatief weinig mogelijkheden zijn. Op basis van de in februari 2008 verschenen nota 'Toetsingskader bedrijfsmatige paardenhouderij' wordt op dit moment gekeken naar mogelijkheden om aan de wens van de paardensportvereniging te voldoen.

Veiligheidsbeleid

In het kader van het veiligheidsbeleid heeft de gemeente diverse bijeenkomsten met inwoners georganiseerd. Inwoners van Oostvoorne hebben kunnen aangeven wat er in Westvoorne op het gebied van veiligheid zou moeten gebeuren. Rockanje volgt hierna. Op dit moment werkt de gemeente met een integraal veiligheidsplan, wijkveiligheidsplannen en een actieplan. Eén keer per jaar wordt een veiligheidsindex gemaakt en in een tweetal overleggroepen worden concrete problemen aangepakt op het gebied van huiselijk geweld en jeugd en veiligheid. Knelpunt op dit beleidsterrein is onder andere dat Westvoorne objectief gezien heel veilig is, maar de subjectieve beleving van mensen daarvan afwijkt; inwoners voelen zich niet altijd veilig. Een ander knelpunt is de geringe bekendheid met het meldpunt huiselijk geweld en het gegeven dat de klachtenregistratie van de gemeente nog niet voldoende op orde is.

Sportbeleid

Sport is ook een belangrijk onderdeel van prestatieveld één van de Wmo. De gemeente Westvoorne heeft al in 2004 een actief sportstimuleringsbeleid ontwikkeld. Op dit moment wordt het breedtesportprogramma uitgevoerd en ondersteuning geboden aan circa veertien sportverenigingen door middel van deskundigheidsbevordering en subsidies. Knelpunten op dit beleidsterrein zijn het ontbreken van voldoende binnensportaccommodaties in Oostvoorne en een gebrek aan paardensportaccommodaties. In de jaren 2008-2009 worden in ieder geval een nieuwe sporthal en zwembad in Oostvoorne gebouwd en wordt de buitensportaccommodatie aangepast aan de huidige normen.

Subsidiebeleid

In 2007 is het gemeentelijke subsidiebeleid volledig herzien. Op dit moment wordt subsidie verleend aan organisaties die actief zijn op het gebied van cultuur, welzijn en zorg en ouderen, sport, jeugd- en jongerenwerk. Ook zijn er zogenaamde investeringssubsidies. Dit zijn bijdragen aan instellingen die investeren in verbouw, nieuwbouw en/of inrichting van accommodaties. Wij geloven in de kracht van de civil society: wij ondersteunen de ideeën die mensen hebben om met elkaar problemen op te lossen. In dit kader zullen we proberen de sociale samenhang te vergroten, bijvoorbeeld door mensen die gezamenlijk de buurt willen opknappen of opfleuren te ondersteunen met subsidies. Gekozen is om dit uit het Wmo-budget te betalen. Ook zal in deze periode het bestaande beleid gecontinueerd en geëvalueerd worden.

Volkshuisvestingsbeleid

Uitgangspunt in het volkshuisvestingsbeleid is dat alle dorpskernen vitaal blijven en dat iedere dorpskern een voldoende en een gevarieerd aanbod kent van woningen voor alle leeftijdscategorieën. Ontwikkelingen op de woningmarkt maken het wenselijk de Nota Volkshuisvestingsbeleid 2004 te evalueren en te actualiseren. In 2008 is daarom het traject ingezet om te komen tot een Woonvisie Westvoorne 2009-2014. Voor een goede uitvoering van deze woonvisie is een breed draagvlak binnen de gemeente noodzakelijk. De woonvisie wordt daarom op een interactieve wijze tot stand gebracht door middel van overleg met diverse partijen zoals bijvoorbeeld inwoners, makelaars, verhuurders en diverse maatschappelijke organisaties. De uitgangspunten voor de woonvisie zijn:

- Behoud van het dorps woonmilieu van de kernen en het voorzien in particuliere woonwensen;
- Het bewerkstelligen van een woningaanbod dat voor alle inwoners mogelijkheden biedt, maar waarbij met name ook senioren, starters en/of lagere inkomensgroepen aan bod komen;
- Het woningbedrijf benutten om doelen op het gebied van volkshuisvesting te realiseren.

Recreatie en toerisme en vergunningen voor evenementen

De gemeente Westvoorne is een gemeente met veel gelegenheid tot recreatie en heeft een dorps woonmilieu in een natuurlijke omgeving. Ook recreatie en evenementen die in de gemeente door inwoners worden georganiseerd en bezocht, zijn een belangrijk bindmiddel op prestatieveld één van de Wmo. In onze gemeente vinden ongeveer 70 evenementen per jaar plaats. De meeste evenementen worden georganiseerd door vrijwilligers waarbij de gemeente op enigerlei wijze ondersteunt. Ook participeren wij in het regionale master- en actieplan toerisme en recreatie.

Beheer en aanleg openbare ruimte

Natuurlijk staan wij als gemeente voor een goede infrastructuur, zoals voor goede wegen, stoepen, groenvoorzieningen en bereikbaarheid. Zo zijn er in onze gemeente diverse herinrichtingsprojecten. Alle projecten worden getoetst op toegankelijkheid voor specifieke doelgroepen. Voor het gebruik van accommodaties is het Handboek voor Toegankelijkheid van toepassing. De daarin gehanteerde definitie van toegankelijkheid bevat de aspecten doeltreffend, comfortabel, gezond en veilig. Toepassing van deze aspecten bevat ook het verlaten van een gebouw onder bijzondere omstandigheden. Tevens geven wij uitvoering aan het zogenaamde 'Speelruimteplan'. Speel terreinen vormen immers een ontmoetingsplek voor jong, maar vaak ook voor oud. Wij zorgen voor het handhaven, onderhouden en zo nodig vervangen van de bestaande toestellen.

Actiepunten

Wat?	Wanneer?	Budget?
Bouw nieuw cultureel centrum in Oostvoorne	2008-2009	Budget beschikbaar
Bouw nieuwe muziekruimte Oostvoorne	2008-2009	Budget beschikbaar
Uitbreiding bibliotheek Oostvoorne	2008-2009	Budget beschikbaar
Bouw nieuw jeugd- en jongerencentrum Rockanje	Nog niet bekend	Budget beschikbaar
Meer bekendheid geven aan het meldpunt huiselijk geweld ¹	2009	Nieuw budget ²

Onderzoek naar knelpunten van klachtenregistratiesysteem	2008-2009	p.m. ³
Aanpassen buitensportaccommodaties	2008	Budget beschikbaar
Nieuwe sporthal Oostvoorne	2008-2009	Budget beschikbaar
Nieuw zwembad Oostvoorne	2008-2009	Budget beschikbaar
Initiatieven uit dorpen en buurten ter bevordering van de sociale samenhang ondersteunen	2009	Nieuw budget ⁴
Bestaand subsidiebeleid evalueren	2010	Budget beschikbaar
De Nota Volkshuisvestingsbeleid 2004 evalueren en actualiseren	2008-2009	Budget beschikbaar
Onderzoeken hoe aan de wensen van de paardensportvereniging tegemoet kan worden gekomen	2008	Budget beschikbaar

3.2. Prestatieveld 2

Op preventie gerichte ondersteuning bieden aan jongeren met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden

Inleiding

Opvoeden is primair een zaak van ouders maar soms is ondersteuning bij die opvoedingstaak noodzakelijk. Voorkomen van problemen is altijd beter dan genezen. En het is nog goedkoper ook. Het is dus erg belangrijk dat beginnende problemen bij kinderen en jongeren adequaat gesignaleerd worden en dat er gericht actie wordt ondernomen om risico's te beperken en te beheersen. Een sluitend systeem van educatie, bescherming en opvang moet zorgen voor ontwikkelingskansen voor kinderen. Soms is extra zorg nodig.

De gemeente heeft vijf basistaken op het gebied van jeugdbeleid. Het gaat daarbij om informatie en advies, signalering, toeleiden naar hulpaanbod, licht pedagogische hulp, coördinatie van zorg.

Doelstelling

De gemeente Westvoorne wil met haar jeugdbeleid bereiken dat kinderen en jongeren kunnen opgroeien in een stimulerende en veilige omgeving en kunnen uitgroeien tot volwassenen die zelfstandig kunnen functioneren in de maatschappij, tot mensen die hun eigen keuzes kunnen maken en respectvol met elkaar om kunnen gaan. Het beleid is gericht op het voorkomen van problemen. Speciale aandacht gaat uit naar die kinderen en jongeren die vanwege hun situatie niet kunnen voldoen aan de eisen die de maatschappij aan hen stelt.

Huidig beleid en ontwikkelingen

Ten behoeve van dit prestatieveld wordt beleid gevoerd op het gebied van opvoedingsondersteuning en jeugd- en jongerenbeleid. Er zijn vele ontwikkelingen

¹ Is hetzelfde als het meldpunt 'Zorgpunt', zie ook prestatievelden 7,8, en 9, paragraaf 3.7.

² Zie dekkingsvoorstel hoofdstuk 3, paragraaf 3.9.

³ idem

⁴ Zie dekkingsvoorstel hoofdstuk 3, paragraaf 3.9.

op het gebied van jeugdbeleid, zowel in het landelijke en regionale jeugdbeleid als het lokale (preventieve) jeugdbeleid. Veel onderwerpen op dit beleidsterrein zullen in de komende jaren hun beslag krijgen. De Wmo schept hierin een belangrijk richtinggevend kader.

Opvoedingsondersteuning

De gemeente Westvoorne had voor de komst van de Wmo al activiteiten op dit beleidsterrein. Zo kopen we bijvoorbeeld pedagogische consulten en opvoedkundige cursussen in, bij respectievelijk de GGD en Careyn. Een belangrijke ontwikkeling op dit gebied is de komst van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG). In de periode 2008-2009 wordt, in regionale samenwerking met ruimte voor lokale invulling, het CJG in de gemeente Westvoorne opgezet. Bij de CJG 's kunnen alle ouders terecht met opvoedingsvragen. Daarnaast zijn de centra ook een centraal punt voor professionals bij vroegtijdige signalering. Het basismodel van het CJG bestaat uit de vijf functies van preventief jeugdbeleid uit de Wet Maatschappelijke Ondersteuning en het basistakenpakket van de jeugdgezondheidszorg uit de Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid (zie inleiding 3.2). Het basismodel maakt bovendien een schakel met de bureaus jeugdzorg en de scholen (bijvoorbeeld door middel van de zorg- en adviesteams). Wanneer de kinderen uitwaaiëren naar de middelbare scholen in de regio is er een schakel via de leerplichtambtenaar en het schoolmaatschappelijke werk naar de zorg- en adviesteams.

Jeugd- en jongerenbeleid

De nota jeugd- en jongerenbeleid 'Een agenda voor de jeugd' van de gemeente Westvoorne, dateert van oktober 2002. Een herijking van dit beleid is daardoor noodzakelijk, zeker gezien de huidige ontwikkelingen op dit beleidsterrein en de komst van de Wmo. Deze herijking staat op de planning voor 2008. Desalniettemin gebeurt er al veel op dit gebied.

Rosa

In de gemeente Westvoorne zal in de periode 2008 in het kader van de zogenaamde 'sluitende aanpak' Rosa (Regionale Organisatie Sluitende Aanpak) ingevoerd worden. We hebben het hier over regionaal, omdat Westvoorne nauw op gaat trekken met Spijkenisse, Bernisse en Brielle. Iedere gemeente spitst zich daarbinnen toe op de eigen plaatselijke problematiek. In het kader van Rosa zal een regisseur, een gezinscoach en een jeugdcoach aangesteld worden. De Rosa-regisseur is de verbindende schakel binnen de sluitende aanpak gericht op jeugd. De regisseur verleent zelf geen hulp, maar signaleert, coördineert, registreert, stemt af met partners en houdt de voortgang in de gaten. De partners waar mee samengewerkt wordt binnen het sluitende netwerk van instanties zijn o.a. Bureau Jeugdzorg, GGD, Careyn, maatschappelijk werk, consultatiebureau, Bouwman, Bavo Europoort (voorheen RIAGG), Centrum Werk en Inkomen, politie en verschillende afdelingen van de gemeente zoals, welzijn, onderwijs (leerplicht) en sociale zaken. Meldingen van mogelijke probleemgevallen komen binnen via deze instanties, maar ook vaak via het onderwijs. De doelgroep van Rosa zijn kinderen en jongeren tussen de 0 en 24 jaar. Voor gezinsproblematiek wordt een gezinscoach aangewezen en voor jongeren van ongeveer 16 tot 24 jaar de jeugdcoach. Zij signaleren en overleggen vervolgens met de Rosa-regisseur. De regisseur heeft het overzicht op alle partijen die bij de hulp betrokken zijn en de gezins- en jeugdcoach onderhouden de directe contacten met het kind.

Signalering en hulptoeleiding

Uit rapporten van onder andere Operatie JONG bleek dat vaak meerdere hulpverlenende instanties zich tegelijkertijd met bepaalde jongeren bezighouden,

maar dat de coördinatie van de hulp nog vaak te wensen overliet. Dit komt doordat de instanties in verschillende disciplines of gemeenten actief zijn en vaak niet van elkaar weten dat zij met dezelfde jongere te maken hebben. Met behulp van een risicosignaleringsstelsel kunnen hulpverleners eenvoudig en in een vroegtijdig stadium contact met elkaar opnemen voor betere hulp aan de jongere. Het risicosignaleringsstelsel is een geautomatiseerd meldingsstelsel waarbij instanties, wanneer zij een melding doen, vrij snel kunnen zien of een andere instantie ook met dezelfde jongere bezig is. Wanneer dat het geval is stuurt het stelsel automatisch een e-mail naar de betreffende instantie met het verzoek contact met elkaar op te nemen. Zo kan de keten van zorg en hulp (Rosa) in een vroeg stadium sluiten en wordt voorkomen dat instanties langs elkaar heen werken, elkaars werk nodeloos frustreren of een jeugdige hulpvrager van het kastje naar de muur gestuurd wordt.

Schoolmaatschappelijk werk

Voor de Westvoornse jongeren in het voortgezet onderwijs hebben wij de zogenaamde zorg- en adviesteams en het schoolmaatschappelijk werk. Ook hebben we een lokaal zorgnetwerk en meldpunt 'bemoeizorg'. Dit is een multidisciplinair team van professionals die hardnekkige zorgmijders in een hulpverleningstraject proberen te plaatsen. Bemoeizorg is er voor alle leeftijden, maar zeker ook voor jongeren. De gemeente Westvoorne heeft geen schoolmaatschappelijk werk op de basisscholen. In de periode 2008-2009 zal worden bezien hoe in relatie met het in die periode te realiseren CJG deze vorm van ondersteuning het beste kan worden vormgegeven.

Actiepunten

Wat?	Wanneer?	Budget?
Opzetten Centrum voor Jeugd en Gezin	2008-2009	Budget beschikbaar
Nota jeugd- en jongerenbeleid herijken	2008	Budget beschikbaar
Invoeren meldingsstelsel (zoals risicosignaleringsstelsel SISA) dat landelijk werkt	2008	Budget beschikbaar
Invoeren Rosa	2008	Budget beschikbaar
Onderzoeken hoe het aanbieden van schoolmaatschappelijk werk op de basisscholen het beste gerealiseerd kan worden	2008-2009	Budget beschikbaar

3.3 Prestatieveld 3

Geven van informatie, advies en cliëntondersteuning

Inleiding

Met de komst van de Wmo hebben gemeenten nieuwe verantwoordelijkheden en mogelijkheden gekregen om de ondersteuning van burgers in hun gemeente vorm te geven. Doel daarbij is dat er een samenhangend stelsel van voorzieningen is voor burgers, die niet goed in staat zijn in bepaalde situaties zelf of met anderen oplossingen te realiseren. Informatie, advies en cliëntondersteuning is met de komst van de Wmo expliciet als een gemeentelijke verantwoordelijkheid geformuleerd. Onder informatie en advies worden de voorzieningen en activiteiten verstaan, die burgers informeren en adviseren over ondersteuning in de Wmo. Ook voorziet de wet erin dat de gemeente de toegang tot voorzieningen op het gebied van

maatschappelijke ondersteuning regelt. De gemeente Westvoorne heeft ervoor gekozen om zowel de informatie- en de adviesfunctie als het regelen van de toegang tot de voorzieningen in de vorm van een lokaal Wmo-loket te regelen.

Doelstelling

Wij willen burgers ondersteunen bij hun participatie in de samenleving door:

- het realiseren van de informatie- en adviesfunctie door middel van goede voorlichting en door het bereik van de doelgroep te vergroten.
- het regelen van de toegang tot de voorzieningen op het gebied van maatschappelijke ondersteuning door middel van cliëntvriendelijke aanvraag- en vervolgprocedures. Dit heeft een nauwe link met de individuele voorzieningen. Voor meer informatie zie de beschrijving bij prestatieveld 6;
- het bieden van deskundige en onafhankelijke cliëntondersteuning door prestatieafspraken te maken met deskundige en onafhankelijke derden.

Kwaliteitseisen kunnen worden meegenomen in bovengenoemde prestatieafspraken.

Huidig beleid en ontwikkelingen

De gemeente Westvoorne heeft per 1 januari 2007 een gemeentelijk Wmo-loket, fysiek gesitueerd in het gemeentehuis. Ook hebben we in onze gemeente de 'Columbus' (een rijdend informatie- en adviesloket) welke op bepaalde dagdelen in de drie dorpskernen ter beschikking van de (meestal oudere) burger staat. Ten slotte heeft ook de afdeling Sociale Zaken en Werkgelegenheid van de gemeente activiteiten die aansluiten bij prestatieveld drie van de Wmo.

Tijdens de interactieve bijeenkomsten in het kader van het Wmo-beleidsplan (en bij het project Ouderenproof) is naar voren gekomen dat burgers vaak de weg niet weten naar de verschillende informatie- en adviesloketten van de gemeente. In de komende periode zal de gemeente aandacht moeten besteden aan de vraag hoe we de diverse loketten een grotere bekendheid kunnen geven.

Informatievoorziening over beleid en voorzieningen loopt echter niet alleen via de verschillende loketten. Het is belangrijk dat burgers via verschillende kanalen geïnformeerd worden. Daarbij denken we aan bijvoorbeeld de gemeentepagina, de website van de gemeente, de gemeentegids en artikelen in de plaatselijke kranten. Ook de uitvoerende organisaties spelen hierin een belangrijke rol, zij brengen hun eigen aanbod onder de aandacht van burgers.

Naast informatie en advies is er ook intensievere ondersteuning van cliënten mogelijk. De medewerkers van het Wmo-loket kunnen cliënten helpen de weg te vinden naar instanties die hen verder ondersteunen.

Het gemeentelijk Wmo-loket

De gemeente Westvoorne heeft ervoor gekozen om, mede in het kader van samenwerking, de uitvoering van de lokettaken uit te laten voeren door de afdeling Zorg van de gemeente Hellevoetsluis. Medewerkers van deze gemeente bemensen tijdens de openingstijden het loket in Westvoorne. Natuurlijk is er in dit kader regelmatig ambtelijk en bestuurlijk overleg. De samenwerking is goed te noemen. In het loket wordt wat betreft het indiceren van de hulp in de huishoudelijke verzorging gewerkt met het bestaande protocol van het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ). Geprobeerd wordt om de indicaties zoveel mogelijk zelf uit te voeren. Wanneer echter sprake is van een complexe medische situatie dan wordt extern advies gevraagd. De toegang tot de voorzieningen hoort bij prestatieveld 6 en wordt daar verder besproken.

In 2008 is het gehele verstrekkingenbeleid over het jaar 2007, in het kader van de Wmo geëvalueerd. Hiertoe is een evaluatierapport opgesteld en is een klanttevredenheidsonderzoek onder cliënten gehouden. De gegevens die uit dit klanttevredenheidsonderzoek naar voren zijn gekomen zijn gepubliceerd via huis-aan-huisbladen en de website rond 1 juli 2008. In het evaluatierapport wordt onder andere het functioneren van het loket geëvalueerd, het veilingssysteem en de samenwerking tussen Westvoorne en Hellevoetsluis. In dit rapport wordt bijvoorbeeld aangegeven dat de gemeente de wens heeft om cliënten een integraal hulpverleningsaanbod te doen op het gebied van wonen, zorg en welzijn. Omdat de aard van de contacten met de cliënten in het loket over het algemeen kort zijn, vinden er nog onvoldoende intakegesprekken plaats waar het mogelijk is een dergelijk integraal aanbod te doen en extra ondersteuning te bieden waar nodig. De intentie bestaat dan ook om over te gaan tot het thuis bezoeken van cliënten. In de woonomgeving van de cliënt is het makkelijker voor de consulent van het Wmo-loket om een passend en integraal aanbod te doen.

In het verlengde hiervan is in de interactieve bijeenkomsten voor het Wmo-beleidsplan naar voren gekomen dat burgers grote waarde hechten aan huisbezoeken in dit kader. Ook werd geopperd dat, in navolging van de gemeente Brielle, het wellicht een goed idee zou zijn om alle 75+ 'ers in onze gemeente preventief een huisbezoek te brengen. In 2009 zal onderzocht moeten worden op welke wijze dit mogelijk gemaakt kan worden.

Het Wmo-loket is vijf ochtenden in de week bemenst, van 9.00 tot 12.00 uur. Op woensdag zijn de openingstijden van het loket verruimd tot 18.30 uur. In de praktijk blijken cliënten nauwelijks gebruik te maken van deze extra openingstijd. Ook de telefonische bereikbaarheid van het loket kan beter. Het functioneren van het loket is bij de evaluatie van het verstrekkingenbeleid meegenomen. Ook is daarin aandacht besteed hoe met klachten om te gaan. In 2008-2009 wordt gewerkt aan een uniform klachtenregistratiesysteem.

Columbus

Sinds 1 juni 2005 heeft de gemeente Westvoorne een mobiel loket in de vorm van de Columbus. De bus is bedoeld om ouderen in de dorpskernen, dicht bij huis te informeren, adviseren en ondersteunen over zaken op het brede gebied van wonen, zorg en welzijn. Doel van dit project is om ouderen zo lang mogelijk zelfstandig te laten wonen in hun eigen woonomgeving. Een doelstelling die nauw aansluit bij de Wmo. De Columbus is een samenwerkingsproject tussen verschillende welzijn- en zorginstellingen en de gemeenten Westvoorne en Brielle.

Het voortbestaan van de Columbus is niet verzekerd. Diverse partners hebben zich volledig of ten dele teruggetrokken. Hierdoor ontstaat een financieringstekort. De burgers in Westvoorne hechten echter grote waarde aan het voortbestaan van de bus. Dit is tijdens diverse inspraakmomenten duidelijk met de gemeente gecommuniceerd. Tot en met 2010 zal de Columbus in ieder geval blijven rijden. Het is echter denkbaar dat de rol van het Wmo-loket in de toekomst zal wijzigen. Mochten naar aanleiding hiervan betere alternatieven ontstaan voor de bus dan is het denkbaar dat de Columbus verdwijnt. De discussie hieromtrent moet echter nog op verschillende niveaus gevoerd worden. De verwachting is dat het standpunt en de richting die hieruit voortvloeien voor 2009 bekend zullen zijn.

Bureau Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Ook het bureau Sociale Zaken heeft activiteiten op het gebied van cliëntondersteuning. Zo bieden zij natuurlijk inkomensondersteuning door het verstrekken van uitkeringen en het minimabeleid. Ook zorgen zij voor reïntegratie van cliënten en eventuele schuldhulpverlening. Zij voeren de Wet inburgering uit en zijn een infopunt voor vreemdelingen. Sinds 2008 voert bureau Sociale Zaken ook de

Wet Sociale Werkvoorziening uit. Ook dit zijn activiteiten gericht op volwaardige deelname van cliënten aan de maatschappij. In 2009 zal gekeken worden naar de mogelijkheden om de afdeling Sociale Zaken en het Wmo-loket in het kader van de integrale benadering van cliëntondersteuning nog beter met elkaar te laten samenwerken. Per 1 januari 2009 wordt het zogenaamde participatiefonds ingevoerd. Dit betekent dat er ontschotting plaatsvindt van de budgetten Wi (Wet inburgering), het werkdeel Wwb (Wet Werk en Bijstand) en de volwasseneneducatie. Dit betekent dat ook op dit terrein integraal beleid zal worden gemaakt vanaf 2009.

Actiepunten

Wat?	Wanneer?	Budget?
Evaluatie Wmo-beleid; klanttevredenheidsonderzoek	2008	Budget beschikbaar
Overgaan tot huisbezoeken door Wmo-consulenten van cliënten die een aanvraag hebben gedaan	2009-2011	Nieuw budget ⁵
Onderzoeken hoe preventieve huisbezoeken te realiseren voor alle 75+'ers in de gemeente Westvoorne	2009	p.m. ⁶
In samenwerking met Hellevoetsluis onderzoeken hoe de telefonische bereikbaarheid van het loket verbeterd kan worden	2008-2009	Budget beschikbaar
Onderzoeken hoe de Columbus behouden kan worden voor inwoners en bekijken welke rol de bus zou kunnen vervullen	2008-2009	Nieuw budget ⁷
Integraal beleid maken in verband met ontschotting Wi, werkdeel Wwb en volwasseneneducatie	2009-2010	Budget beschikbaar
Onderzoeken hoe Sociale Zaken en het Wmo-loket nog beter kunnen samenwerken	2009	Budget beschikbaar
Meer bekendheid geven aan de bestaande gemeentelijke informatie- en adviesloketten	2009	Nieuw budget ⁸

3.4 Prestatieveld 4 Ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers

Inleiding

In het kader van de Wmo wordt een groot appèl gedaan op de eigen verantwoordelijkheid van burgers om zoveel mogelijk voor elkaar te zorgen. Binnen de Wmo is ervoor gekozen om de ondersteuning van verschillende vormen van informele zorg, mantelzorg en vrijwillige inzet in één prestatieveld onder te brengen op grond van de noemer van onbetaalde en niet-beroepsmatige inzet voor andere mensen.

Mantelzorgers zijn mensen die onbetaald zorgen voor een oudere, zieke of gehandicapte met wie zij een persoonlijke relatie hebben en vaak ook al hadden voordat de zorgvraag ontstond. Het gaat hier altijd om onbetaalde zorg voor een naaste, die meer is dan incidenteel een handje helpen. Vrijwilligers maken daarentegen veelal deel uit van een georganiseerd verband en kiezen bewust voor

⁵ Zie dekkingsvoorstel hoofdstuk 3, paragraaf 3.9.

⁶ idem

⁷ idem

⁸ idem

een bepaalde taak. Het is weliswaar geen vrijblijvende taak, maar men kan er desgewenst wel mee stoppen. Vrijwilligerswerk wordt in veel verschillende sectoren verricht. Verder zijn er andere vormen van maatschappelijke inzet voor zorg en welzijn, die een tussengebied vormen tussen de mantelzorg en het vrijwilligerswerk, zoals burenhulp en kleinschalige burgerinitiatieven. Dit noemen we vrijwillige inzet.

Doelstelling

- De gemeente wil met haar (toekomstige) mantelzorgbeleid de Westvoornse mantelzorgers ondersteunen zodat zij hun taken zo lang, zo goed en zo gezond mogelijk kunnen blijven uitvoeren. De ondersteuning richt zich onder andere op regie, participatie en preventie.
- Ondersteunen en faciliteren van het vrijwilligerswerk in de gemeente Westvoorne door aan te sluiten bij regionale activiteiten/projecten om het aantal vrijwilligers te behouden, eventueel uit te breiden en de voorwaarden waaronder vrijwilligers hun werk doen optimaliseren.

Huidig beleid en ontwikkelingen

Mantelzorgondersteuning is een nieuwe gemeentelijke taak en zal binnen de gemeente Westvoorne nog zijn vorm moeten krijgen. Expliciet mantelzorgbeleid is tot op heden nog niet geformuleerd, op dit terrein zal dus nieuw beleid moeten worden ontwikkeld. De mantelzorgondersteuning zal een belangrijk onderdeel uit gaan maken van het toekomstig gemeentelijk beleid om zodoende het overgrote deel van de informele zorg, die onder andere door mantelzorgers wordt geleverd, te kunnen waarborgen. Uit de diverse inspraakbijeenkomsten met burgers is duidelijk naar voren gekomen dat men wil dat de gemeente zich actief opstelt als het gaat om de ondersteuning van mantelzorgers.

Op dit moment zijn er op dit beleidsterrein diverse ontwikkelingen. Zo zijn we in het kader van de Regionale Agenda Samenleving bezig met het ontwikkelen van mantelzorg- en vrijwilligersbeleid. Ook zijn in het kader van de inmiddels opgeheven CVTM-regeling (Coördinatie Vrijwillige Thuiszorg en Mantelzorg) en de zogenaamde MEE-middelen allerlei ontwikkelingen gaande. De gemeente Westvoorne heeft sinds kort een Alzheimer Trefpunt voor alzheimer patiënten en hun mantelzorgers. Ook is er een hospice in Spijkenisse waar ook mensen uit Westvoorne terecht kunnen en waar ook Westvoornse vrijwilligers werken. Ten slotte is in het Verstrekkingsboek, dat hoort bij de Verordening en het Besluit Maatschappelijke Ondersteuning, aandacht voor mantelzorgers. De indicatiesteller heeft de verantwoordelijkheid om aan te geven wat er aan voorzieningen mogelijk is binnen de Wmo om overbelasting van mantelzorgers te voorkomen. Hiermee zijn we er natuurlijk nog niet, het mantelzorgbeleid moet nog verder vorm krijgen middels de nota 'Ondersteuning Mantelzorg' die in 2008 wordt geformuleerd.

Regionale Agenda Samenleving

De provincie Zuid-Holland heeft via de Stadsregio aan de gemeenten op Voorne-Putten en Rozenburg middelen beschikbaar gesteld in het kader van de Regionale Agenda Samenleving. Doelstelling is om de samenwerking tussen de gemeenten te verstevigen. In het portefeuillehoudersoverleg MAZA (Maatschappelijke zaken) is uit een aantal projecten een keuze gemaakt. Vervolgens hebben, in onderling overleg, gemeenten één of meerdere projecten op zich genomen. De gemeente Westvoorne heeft het project 'Ondersteuning Mantelzorg' op zich genomen.

Op dit moment ligt er een conceptnota 'Ondersteuning Mantelzorg'. Wat in deze nota mist is een vraaggerichte benadering van de mantelzorgproblematiek specifiek gericht op de regio Voorne-Putten en Rozenburg. Op dit moment wordt hier door het Tympan Instituut onderzoek naar gedaan. Dit onderzoek zal onderdeel uit gaan maken van de nota 'Ondersteuning Mantelzorg'. Naar verwachting is deze nota in augustus in concept klaar en zal daarna de besluitvormingsprocedure in gaan.

Coördinatie Vrijwillige Thuiszorg en Mantelzorg (CVTM)

Per 1 januari 2007 is de CVTM-regeling opgeheven. De rijksoverheid heeft 2007 als overgangsjaar aangemerkt en de middelen voor een belangrijk deel naar de gemeenten overgeheveld. In het verleden was het o.a. Stichting MEE die door de rijksoverheid in het kader van deze regeling middelen kreeg. In 2007 heeft MEE toch nog een groot deel van de middelen van de gemeenten gekregen. Echter, per 1 januari 2008 zijn deze middelen volledig naar de gemeenten overgeheveld als onderdeel van het Wmo-budget. Hoewel het hier niet gaat om grote aantallen cliënten en in de kleinere gemeenten niet om grote budgetten (Westvoorne kreeg in dit kader voor 2007 € 3.800,--), heeft de gemeente besloten de cliënten die eerder via deze regeling hulp kregen in samenwerking met de gemeente Hellevoetsluis ondersteuning te bieden vanuit het Wmo-loket. In de loop van 2008 zal duidelijk worden welke richting de gemeente Westvoorne op zal gaan met haar mantelzorgbeleid.

Cliëntondersteuning

Stichting MEE is een organisatie die in heel Nederland actief is op het gebied van cliëntondersteuning. Dit betekent dat zij niet werken voor een bepaalde zorgaanbieder en cliënten daardoor onafhankelijk kunnen adviseren en doorverwijzen. In het kader van de decentralisatie heeft de rijksoverheid het plan om de zogenaamde MEE-middelen over te hevelen naar gemeenten. In vergelijking met de overheveling van de voormalige CVTM-middelen gaat het bij de MEE-middelen om veel meer cliënten en ook om meer geld. Om hoeveel geld het gaat is nog onduidelijk en per wanneer de overheveling plaats zal vinden is ook nog niet bekend. De huidige plannen wijzen in de richting van 2010. Stichting MEE zoekt vooruitlopend op deze overheveling naar een goede manier om met gemeenten samen te werken.

Alzheimer Trefpunt

Sinds 2007 is er in de gemeente Westvoorne een Alzheimer Trefpunt. Dit is een trefpunt voor mensen met dementie, hun partners, familieleden en vrienden. Iedere derde donderdag van de maand wordt in het landhuis Olaertsduijn, van 14.00 tot 16.00 uur een bijeenkomst georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomsten wordt een activiteit georganiseerd, zoals een wandeling of komt er een gastspreker en is er volop gelegenheid voor lotgenotencontact. Verschillende instanties zijn betrokken bij het Alzheimer Café: Stichting Alzheimer Nederland, zorgaanbieder Laurens, de gemeente Westvoorne als subsidieverstrekker en diverse vrijwilligers.

Hospice 'de Waterlelie'

In hospice de Waterlelie wordt zorg verleend aan ernstig zieke mensen in de laatste fase van hun leven. Het is een plek waar deze mensen op hun eigen wijze, in aanwezigheid van hun vrienden en familie, afscheid van het leven kunnen nemen. De verzorging is thuis niet (meer) mogelijk en een behandeling in een ziekenhuis is niet langer noodzakelijk. De bewoners en vrijwilligers van het hospice zijn afkomstig uit alle zes gemeenten van Voorne-Putten en Rozenburg. Daarom is besloten om gezamenlijk met alle zes de gemeenten de hospice te subsidiëren.

Verstrekkingenbeleid en mantelzorg

Mantelzorgers kunnen via het Wmo-loket ondersteuning krijgen in het kader van de individuele voorzieningen. In het verstrekkingenboek dat bij de Verordening Maatschappelijke Ondersteuning hoort staan bepalingen opgenomen waarin wordt aangegeven onder welke omstandigheden mantelzorgers recht hebben op ondersteuning vanuit de gemeente. Wanneer de zorg van mantelzorgers de gebruikelijke zorg (dit is de normale, dagelijkse zorg die partners of ouders en

inwonende kinderen geacht worden elkaar onderling te bieden) in een gezin overstijgt, hebben zij recht op ondersteuning. Mantelzorgers worden betrokken bij de indicatiestelling. Het is de verantwoordelijkheid van de indicatiesteller om aan te geven wat er aan voorzieningen mogelijk is in het kader van de Wmo en te toetsen of de belasting die de mantelzorger zichzelf oplegt reëel is.

Vrijwilligersbeleid

De gemeente Westvoorne voert vrijwilligersbeleid uit. Via de subsidieverordening worden diverse vrijwilligersorganisaties financieel ondersteund. Op dit moment is de gemeente Bernisse, in het kader van de RAS-projecten en in de rol van 'trekker' van het project, aan het onderzoeken hoe de gemeenten in de regio op het gebied van vrijwilligersondersteuning het beste zouden kunnen samenwerken. De gemeente Westvoorne neemt samen met de andere vier VPR-gemeenten (Brielle, Rozenburg, Spijkenisse en Hellevoetsluis) deel aan de projectgroep. De projectgroep wil o.a. een haalbaarheidsonderzoek laten doen naar een vrijwilligersuitzendbureau voor de regio. Deze regionale samenwerking kan vervolgens resulteren in lokaal vrijwilligersbeleid en ondersteuning aan vrijwilligersorganisaties. Dit beleid wordt in 2009 geformuleerd.

Actiepunten

Wat?	Wanneer?	Budget?
Formuleren van mantelzorgbeleid	2008	Budget beschikbaar
Onderzoek laten doen naar de mantelzorger op VPR	2008	Budget beschikbaar
Onderzoeken wie de activiteiten in het kader van de CVTM-regeling kan uitvoeren	2008-2009	Budget beschikbaar
Onderzoeken op welke wijze we met stichting MEE samen kunnen werken in het kader van de cliëntondersteuning	2008-2009	Budget beschikbaar
Participeren in projectgroep vrijwilligersondersteuning RAS	2008-2009	Budget beschikbaar
Op basis van regionale ontwikkelingen formuleren van lokaal vrijwilligersbeleid	2009-2010	Budget beschikbaar

3.5 Prestatieveld 5

Het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem

Inleiding

In de Wmo staat centraal dat iedereen in de maatschappij mee moet kunnen doen. Bij participatie in de samenleving gaat het om iedereen, ook mensen met een functiebeperking. Wat betreft de deelname aan het maatschappelijk verkeer kan gedacht worden aan de toegankelijkheid van de woonomgeving en openbare ruimten, zoals het gemeentehuis, winkels, gezondheidszorginstellingen, bibliotheken en culturele centra. De deelname zal voor mensen met een fysieke beperking bevorderd worden wanneer zij zich met hun rolstoel, of met welk hulpmiddel dan ook, gemakkelijk kunnen bewegen in hun woonomgeving, en toegang hebben tot alle openbare faciliteiten. Maar naast deze fysieke toegankelijkheid moet ook worden bevorderd dat mensen met een fysieke of verstandelijke beperking of een chronisch psychisch of psychosociaal probleem volwaardig, of zo volwaardig mogelijk, toegang

hebben tot arbeid of zinvolle dagbesteding en tot maatschappelijke activiteiten met een welzijns-, een sociaalrecreatief of een sportief karakter. Het gaat hierbij dus om 'inclusief' beleid waar, bij het treffen van collectieve voorzieningen, rekening gehouden wordt met de bereikbaarheid en bruikbaarheid voor alle burgers.

Doelstelling

Wij willen bevorderen dat iedere Westvoornse burger, ongeacht haar of zijn beperking, op een volwaardige manier kan deelnemen aan de samenleving.

Huidig beleid en ontwikkelingen

Door het algemene karakter van de voorzieningen die vanuit dit prestatieveld getroffen worden is het nauw verwant met leefbaarheid, prestatieveld één. Als we denken in termen van inclusief beleid, betekent dit dat er draagvlak moet ontstaan om activiteiten op een zodanige manier te organiseren dat in principe iedereen eraan deel kan nemen. Op dit moment heeft de gemeente Westvoorne diverse activiteiten op dit prestatieveld. Zo is het Collectief Vraagafhankelijk Vervoer gerealiseerd, wordt er een levensloopbestendig woonzorgcomplex De Swinshoek gebouwd, is het project Ouderenproof in uitvoering waaruit het ouderenbeleid voort zal komen en wordt in het subsidiebeleid op het gebied van sport rekening gehouden met kinderen met beperkingen.

Collectief Vraagafhankelijk Vervoer

In het kader van het Collectief Vraagafhankelijk Vervoer heeft de gemeente Westvoorne sinds 1 januari 2008 een regiotaxi in de gemeente beschikbaar. De regiotaxi is een samenwerkingsproduct van de gemeenten Bernisse, Brielle, Hellevoetsluis en Westvoorne en wordt uitgevoerd door Connexxion. De regiotaxi verzorgt het vervoer voor mensen die vallen onder de Wmo inclusief begeleiding en is daarnaast speciaal gericht op mensen van 65 jaar en ouder. De regiotaxi is echter ook beschikbaar voor overige reizigers. Reizigers kunnen vijf zones reizen tegen een gesubsidieerd tarief. Vanaf de zesde zone wordt in principe een commercieel tarief betaald. Er zijn wel uitzonderingen op deze regel, zoals bijvoorbeeld vervoer van en naar ziekenhuizen in de regio. De compensatieplicht voor vervoer is in beginsel gericht op sociaal vervoer, ook wel "vervoer in het kader van het leven van alledag in de directe woon- of leefomgeving" genoemd. Voor andere doeleinden van vervoer zijn er veelal voorliggende voorzieningen aanwezig. Hier wordt aandacht aan besteed in het Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Westvoorne.

Ouderenbeleid

Als onderdeel van het ouderenbeleid is in 2005 het project 'Is uw gemeente ouderenproof' gestart. Dit is een methode waarbij senioren (55 jaar en ouder) meepraten over hun eigen leef- en woonomgeving. Deelnemers hebben naar aanleiding van vier thema's ideeën en aanbevelingen aangedragen ter verbetering van de woon- en leefomstandigheden voor ouderen in onze gemeente. Deze thema's waren wonen, zorg, welzijn en participatie en dienstverlening. De aanbevelingen zijn allemaal gebundeld en aan de gemeente gepresenteerd. De gemeente werkt met diverse instellingen samen aan de realisatie van de aanbevelingen. De Controle en Adviescommissie Ouderenproof Westvoorne kijkt mee over de schouder van de gemeente. In 2008-2009 zal ook een nota Ouderenbeleid opgesteld worden. Voor deze nota worden de ervaringen met het project Ouderenproof gebruikt.

Levensloopbestendig woonzorgcomplex de Swinshoek

De Catharina stichting en Stichting Humanitas zijn op basis van hedendaagse wensen van ouderen ten aanzien van wonen, zorg en welzijn, een nieuw modern

woonzorgcomplex de Swinshoek aan het bouwen. Dit wordt een soortgelijk woonzorgcomplex als de Leemgaarde in Oostvoorne. Een woning in dit complex is zodanig ontworpen dat iedereen er kan wonen, ongeacht aard en omvang van de hulpvraag. De bewoner kan blijven samenwonen met een partner of familielid, ook als er intensieve zorg bij nodig is. Naast wonen komt in de Swinshoek ook circa 2100 m² zorginfrastructuur en 500 m² wijkfuncties. In de recent (oktober 2008) opgestelde Concept Woonvisie Westvoorne is uitgebreid aandacht besteed aan onderzoek naar de woningbehoefte in Westvoorne. In dit concept is er ook specifieke aandacht aan beschermd wonen en bijzondere doelgroepen.

Subsidie- en sportbeleid

In het subsidiebeleid is opgenomen dat ouders van kinderen met een beperking subsidie kunnen krijgen voor het gehandicapte kind dat lid is van een sportvereniging. Tijdens de interactieve bijeenkomst voor het Wmo-beleidsplan is door inwoners aangegeven dat er in de gemeente Westvoorne geen sportfaciliteiten zijn voor mensen met beperkingen. Onderzocht zou moeten worden in hoeverre een dergelijke faciliteit binnen de verenigingen georganiseerd zou kunnen worden.

Actiepunten

Wat?	Wanneer?	Budget?
Realiseren van een nota Ouderenbeleid	2008-2009	Budget beschikbaar
Bouw nieuw woonzorgcomplex de Swinshoek	2008-2009	Budget beschikbaar
Onderzoeken in hoeverre we binnen de sportverenigingen faciliteiten kunnen realiseren voor mensen met beperkingen	2009	p.m. ⁹

3.6 Prestatieveld 6

Verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijke verkeer

Inleiding

Prestatieveld 6 beschrijft het onderdeel van maatschappelijke ondersteuning dat zich richt op mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem. Het gaat hier om individueel te verlenen voorzieningen, die aan de behoefte van het individu zijn aangepast. De prestatievelden 5 en 6 zijn nauw verwant. Prestatieveld 6 is een nader gespecificeerd onderdeel van het in algemene termen gedefinieerde prestatieveld 5.

Doelstelling

Doelstelling is het binnen de wettelijke en financiële mogelijkheden verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en aan mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behouden en bevorderen van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijke verkeer.

Huidig beleid en ontwikkelingen

De gemeente verstrekke tot en met 2006 op grond van de Wet Voorziening Gehandicapten individuele voorzieningen aan mensen met een handicap. Vanaf 1

⁹ Zie dekkingsvoorstel hoofdstuk 3, paragraaf 3.9.

januari 2007 is de Wmo in werking getreden en is de Wvg daarin opgegaan. Naast de bestaande voorzieningen voor mensen met een handicap zijn daarnaast ook individuele voorzieningen voor mensen die zorg nodig hebben. De huishoudelijke verzorging is bijvoorbeeld een omvangrijke taak die uit de AWBZ naar de Wmo is overgeheveld.

Verstrekkingenbeleid

Eind 2006 besloot de gemeente Westvoorne de uitvoering van de Wmo voor de onderdelen voorzieningen (ex-Wvg) en de hulp bij het huishouden onder te brengen bij de afdeling Zorg van de gemeente Hellevoetsluis. Op 1 januari 2007 is het Wmo-loket in het gemeentehuis geopend van waaruit diverse individuele voorzieningen verstrekt worden. Dit Wmo-loket wordt bemenst door medewerkers van de gemeente Hellevoetsluis. De voorzieningen die verstrekt worden zijn rolstoelen, vervoersvoorzieningen (ondermeer scootmobielen, fiets, auto- aanpassingen), woningaanpassingen en in het kader van de Wmo nu ook hulp bij het huishouden (persoonsgebonden budget (PGB) en zorg in natura). In 2007 zat daar ook de forfaitaire vergoeding voor de vervoerskosten bij. Dit was een bedrag dat cliënten per maand uitgekeerd kregen om te voorzien in passend vervoer. De forfaitaire vergoedingen zijn met de komst van het Collectief Vraagafhankelijk Vervoer per 1 januari 2008 komen te vervallen. De gemeente heeft in 2006 de voorzieningen aanbesteed. Daar zijn vier aanbieders voor de hulp bij het huishouden uit gekomen, één aanbieder van trapliften en één voor de zogenaamde ex-Wvg hulpmiddelen.

Huishoudelijke verzorging

De huishoudelijke verzorging is vanuit de AWBZ naar de Wmo overgeheveld. Hiermee is de gemeente verantwoordelijk geworden voor de levering van deze hulp. Om de huishoudelijke verzorging met een hoge kwaliteit tegen een concurrerende prijs aan cliënten te kunnen aanbieden, is gekozen voor een veilingstelsel. Het contract van cliënten wordt op een veilingssite op het internet geplaatst en zorgaanbieders kunnen dan vervolgens bieden. Na de veiling wordt contact opgenomen met cliënten om de veilingresultaten te bespreken. Cliënten hebben de mogelijkheid om tegen een meerprijs een andere aanbieder te kiezen. In de praktijk komt dit echter nauwelijks voor. De gemeente Westvoorne werkt met een viertal aanbieders, dit zijn Gouwe Zorg, Laurens, Asito en Careyn.

Inmiddels heeft het veilen ertoe geleid dat de (bodem)prijs van huishoudelijke verzorging redelijk bekend is. Ook zorgaanbieders weten inmiddels welke prijs geboden moet worden om een contract binnen te halen. De marge tussen de biedingen is zeer klein. De zorgaanbieders Asito en Laurens hebben aangegeven intensief te gaan samenwerken. Dit gegeven en het onderaannemerschap van Gouwe Zorg voor Careyn heeft tot gevolg dat er sprake is van minder dan de vier gecontracteerde aanbieders.

Nu de prijs van huishoudelijke verzorging bekend is en redelijk vaststaat, is het de vraag wat nu nog de meerwaarde van het veilingstelsel is. De toekomst van het veilingstelsel moet dan ook bekeken worden. Onderzocht moet worden of het niet zinniger is om met het zogenaamde Zeeuwse model te gaan werken. Binnen dit model wordt met een vastgestelde prijs gewerkt en vindt de concurrentie plaats op basis van kwaliteit. Cliënten kunnen dan zelf aangeven van welke aanbieder ze de huishoudelijke verzorging willen krijgen. De voor- en nadelen van dit model moeten onderzocht worden. Bij een nieuwe aanbestedingsprocedure zal het concept programma van eisen worden voorgelegd aan de Adviesraad Maatschappelijke Ondersteuning.

De gemeente heeft in het kader van het verstrekkingenbeleid een evaluatie uitgevoerd. Zie prestatieveld 3. Ook het klanttevredenheidsonderzoek op prestatieveld 6 is in 2008 uitgevoerd.

Actiepunten

Wat?	Wanneer?	Budget?
Toekomst van het veilingstelsel bekijken; is het Zeeuwse model een alternatief?	2008	Budget beschikbaar
Onderzoeken van de voor- en nadelen Zeeuwse model	2008	Budget beschikbaar
Klanttevredenheidsonderzoek verstrekkingenbeleid	2008	Budget beschikbaar

3.7 Prestatievelden 7,8 en 9

Maatschappelijke opvang, openbare geestelijke gezondheidszorg en verslavingsbeleid

Inleiding

Maatschappelijke opvang en verslavingszorg werden gefinancierd via een rijksuitkering aan zogenaamde centrumgemeenten, die vervolgens verantwoordelijk zijn voor deze zorg in hun regio. Spijkenisse is centrumgemeente voor Voorne-Putten en Rozenburg. Deze regelingen zijn nu ondergebracht in de Wmo, maar financiële stromen blijven ongewijzigd. Dat betekent dat Spijkenisse ook onder de Wmo de middelen voor Voorne-Putten en Rozenburg blijft ontvangen en in overleg met betrokken gemeenten het beleid moet vaststellen. De Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ) is nu toegevoegd. De financiering van dit terrein zal op dezelfde manier verlopen als de maatschappelijke opvang en de verslavingszorg, dus ook hier is Spijkenisse als centrumgemeente verantwoordelijk voor besteding van de middelen in de regio. De voorzieningen voor dak- en thuislozen, vrouwenopvang, verslavingszorg en dergelijke bevinden zich dan ook in Spijkenisse.

Prestatievelden 7, 8 en 9 worden samen ook wel aangeduid als OGGZ+. De doelgroep is zeer heterogeen: vereenzaamde, depressieve en/of demente ouderen, woningvervuilers, meervoudige probleemgezinnen, langdurig van de GGZ afhankelijke mensen, langdurig verslaafden aan alcohol en/of drugs, zwerfjongeren en daklozen. Deze groepen bevinden zich in een toestand van uitsluiting; de mate waarin is verschillend. In vrijwel alle plattelandsgemeenten is deze problematiek echter relatief gering (mede door de migratie van de doelgroep naar grotere plaatsen). Dat is een reden waarom er een regionale benadering en een uitvoering door centrumgemeenten aan gekoppeld is. Echter, ook in kleine gemeenten doet deze problematiek zich voor. De gemeente heeft hierin een wettelijke taak waaraan ze wil voldoen door de samenwerking te zoeken met de centrumgemeente en gemeenten in de regio. Hierdoor kan beter en goedkoper vorm worden gegeven aan de activiteiten die nodig zijn op deze prestatievelden dan in eigen beheer.

Doelstelling

Voortzetten van de preventie-activiteiten op dit prestatieveld en medewerking verlenen in het kader van de regionale samenwerking op dit prestatieveld aan gemeenten en aanbieders op het gebied van de OGGZ, maatschappelijke opvang, verslavingszorg. Op het gebied van Maatschappelijke opvang (prestatieveld 7), OGGZ (prestatieveld 8) en Ambulante verslavingszorg (prestatieveld 9) is in regionaal verband een gedeelde en samenhangende visie ontwikkeld. De speerpunten van de regiovisie OGGZ+ 2008 – 2010 zijn:

1. Maatschappelijke opvang

De gemeenten streven er naar om vóór 2010 een sluitend en afdoende aanbod van opvangvoorzieningen in de regio te realiseren, afgestemd op de problematiek en in samenhang met goede preventie en doorstroom naar de nazorg op lokaal niveau.

2. Openbare Geestelijke Gezondheidszorg

Er wordt onderzocht of het mogelijk is om één cliëntvolgsysteem in te voeren, waardoor sociaal kwetsbaren nog beter gesignaleerd en geholpen kunnen worden. De centrumgemeente Spijkenisse financiert de regionale zorgcoördinatie en is verantwoordelijk voor de nazorg, de gemeenten houden een lokaal zorgnetwerk in stand.

3. Ambulante verslavingszorg

Gemeenten en zorgaanbieders streven er gezamenlijk naar om vóór 2010 de verslavingsproblematiek terug te dringen. Deze doelstelling wordt per gemeente verder uitgewerkt. De centrumgemeente stelt hiervoor uit de brede doeluitkering geld beschikbaar en is bovendien verantwoordelijk voor de ambulante hulpverleningsactiviteiten.

Huidig beleid en ontwikkelingen

Op dit moment heeft de gemeente de volgende activiteiten op de laatste drie prestatievelden van de Wmo, aangeduid als OGGZ+: zorgpunt, toegeleiding en zorgcoördinatie bemoeizorg, toegeleiding en zorgcoördinatie sociaal kwetsbaren, aanpak hygiëne problematiek, toegeleiding en zorgcoördinatie huiselijk geweld, lokale zorgnetwerken en activiteiten in het kader van verslavingspreventie.

Zorgpunt

Het zorgpunt is een integraal meldpunt voor onder andere burgers dat vanaf september 2006 reeds informeel van start is gegaan. Pas eind 2007 is er een publiciteitscampagne van start gegaan, maar het meldpunt heeft nog niet voldoende bekendheid onder burgers gekregen. Daar zal in de loop van 2008 en 2009 iets aan gedaan moeten worden. Het is een meldpunt waar gemeenten, professionals en burgers terecht kunnen met hun vragen over en melding kunnen doen van vervuiling, overlast, meervoudige problematiek (bemoeizorg/sociaal kwetsbaren) en huiselijk geweld. Het zorgpunt is telefonisch en per mail bereikbaar op werkdagen van 8.30 tot 17.30 uur.

Toegeleiding en zorgcoördinatie bemoeizorg

Sinds de start van het project Bemoeizorg, een samenwerkingsproject met de GGZ-partners Parnassia BAVO, Delta Psychiatrisch Centrum, Pameijer en Bouman GGZ, is er een geleidelijke toename geweest van het aantal meldingen zorgwekkende zorgmijders. Dit zijn mensen met complexe, vaak psychiatrische en/of verslavingsproblematiek, die maatschappelijk onaangepast gedrag vertonen en waar de omgeving last van heeft of waar de omgeving zich zorgen om maakt.

Toegeleiding en zorgcoördinatie sociaal kwetsbaren

In 2006 is gestart met het signaleren en toeleiden van een nieuwe doelgroep sociaal kwetsbaren. Bij deze doelgroep staat ernstige psychiatrische en/of verslavingsproblematiek niet direct op de voorgrond, maar is er vooral sprake van ernstige problemen op andere levensgebieden zoals woon- en leefomgeving, dagbesteding, lichamelijke en geestelijke gezondheid, sociale contacten, inkomen, persoonlijke levensstijl en zingeving. De problemen komen bij jongeren, volwassenen en ouderen voor. Sinds de start in juni 2006 is het aantal meldingen en het aantal toegeleidingstrajecten gestaag toegenomen. De relevante hulpverlener wordt zo vroeg mogelijk betrokken in het toeleidingstraject. Voor afstemming en samenwerking wordt de casuïstiek in de bestaande lokale zorgnetwerken besproken.

Aanpak hygiëne problematiek

De gemeente is voor de aanpak van hygiënische probleemgevallen verantwoordelijk voor de handhaving op grond van de Bouwverordening van de gemeente en de Wet Infectieziektebestrijding. Dit laatste is een taak die de gemeente heeft ondergebracht bij de GGD. De GGD heeft vooral een signalerende, adviserende en coördinerende taak in de aanpak hygiëneproblemen. Vooral in de situaties waarin een gedwongen schoonmaak noodzakelijk is, treedt de gemeente op als opdrachtgever/handhaver. Deze aparte aanpak start bij meldingen waarbij het accent ligt op vervuiling. Dit kunnen signalen zijn over buurtgenoten die bijvoorbeeld hun woning extreem laten vervuilen, of klachten van een woningstichting die advies vraagt over de wijze waarop een ontruimde woning kan worden schoongemaakt. Meldingen komen hier vooral binnen via de politie, woningverhuurders en hulpverlening. In veel gevallen wordt de bewoner begeleid door inzet vanuit het lokaal zorgnetwerk (= bemoeizorgtraject).

Toegeleiding en zorgcoördinatie huiselijk geweld

In het nieuwe meldpunt Zorgpunt is het oude advies- en steunpunt huiselijk geweld opgenomen. Voor info zie kopje 'Zorgpunt'.

Lokale zorgnetwerken

In alle 15 gemeenten van de Zuid Hollandse Eilanden zijn lokale zorgnetwerken actief. Doelstelling van de zorgnetwerken is samenwerking en afstemming rondom de doelgroep sociaal kwetsbaren, waarbij bijzondere aandacht bestaat voor de specifieke doelgroep zorgwekkende zorgmijders. De lokale netwerken komen één keer in de zes weken bij elkaar voor casuïstiek bespreking. Daarnaast bestaan korte lijnen tussen deze hulpverleners en andere organisaties in de gemeenten, waardoor zij snel en effectief kunnen worden ingeschakeld als de problematiek van de cliënt dat vereist.

Verslavingspreventie

In het kader van verslavingspreventie zijn er diverse producten die bij bijvoorbeeld de GGD, Bouman GGZ of stichting De Hoop worden afgenomen. Een voorbeeld hiervan is het project 'Home Party Alcohol en Drugs' waarbij huiskamerbijeenkomsten worden gehouden voor ouders met kinderen tussen de 10 en 16 jaar. Tijdens de homeparty komt een preventiewerker voorlichting geven over alcohol en drugs, afgestemd op de vragen en behoeften van de aanwezige ouders. Het is de bedoeling dat dit project gecontinueerd wordt in 2008. Nog een voorbeeld is het project 'Gastles over alcohol voor het basisonderwijs'. Dit is een gastles van één uur over de gevolgen van alcohol en alcoholgebruik voor leerlingen van groep 7/8 van het basisonderwijs. Het is een interactieve les, informatief van aard. Het is de bedoeling dat dergelijke projecten in 2008 en 2009 gecontinueerd worden. Naar aanleiding van de conferenties "Op weg naar lokaal gezondheidsbeleid 2009 – 2012 is, binnen Leefstijl, alcohol- en drugsgebruik als één van de speerpunten benoemd. Het lokale preventieve gezondheidsbeleid wordt nader uitgewerkt in de nieuwe nota gezondheidsbeleid.

Actiepunten

Wat?	Wanneer?	Budget?
In samenwerking met de GGD lokaal meer	2008-2009	Nieuw

bekendheid geven aan het Zorgpunt		budget (zie ook prestatieveld 1)
Voortzetten preventieactiviteiten op het gebied van verslaving	2008 e.v.	Budget beschikbaar

3.8 Samenvatting actiepunten

Hieronder volgt een samenvatting van alle actiepunten zoals ze per prestatieveld aan het einde van iedere paragraaf in dit hoofdstuk worden vermeld.

Prestatieveld 1	Wanneer?	Budget?
Bouw nieuw cultureel centrum in Oostvoorne	2008-2009	Budget beschikbaar
Bouw nieuwe muziekoefenruimte Oostvoorne	2008-2009	Budget beschikbaar
Uitbreiding bibliotheek Oostvoorne	2008-2009	Budget beschikbaar
Bouw nieuw jeugd- en jongerencentrum Rockanje	Nog niet bekend	Budget beschikbaar
Meer bekendheid geven aan het meldpunt huiselijk geweld	2009	Nieuw budget ¹⁰
Onderzoek naar knelpunten van klachtenregistratiesysteem	2009	p.m. ¹¹
Aanpassen buitensportaccommodaties	2008	Budget beschikbaar
Nieuwe sporthal Oostvoorne	2008-2009	Budget beschikbaar
Nieuw zwembad Oostvoorne	2008-2009	Budget beschikbaar
Initiatieven uit dorpen en buurten ter bevordering van de sociale samenhang ondersteunen	2009	Nieuw budget ¹²
Bestaand subsidiebeleid evalueren	2010	Budget beschikbaar
De Nota Volkshuisvestingsbeleid 2004 evalueren en actualiseren	2008-2009	Budget beschikbaar
Nieuw levensloopbestendig woonzorgcomplex de Swinshoek	2008-2009	Budget beschikbaar
Onderzoeken hoe aan de wensen van de paardensportvereniging tegemoet kan worden gekomen	2008	Budget beschikbaar

Prestatieveld 2	Wanneer?	Budget?
Opzetten Centrum voor Jeugd en Gezin	2008-2009	Budget beschikbaar
Nota jeugd- en jongerenbeleid herijken	2008	Budget

¹⁰ Zie dekkingsvoorstel hoofdstuk 3, paragraaf 3.9.

¹¹ idem

¹² idem

		beschikbaar
Invoeren meldingssysteem (zoals risicosignaleringsysteem SISA) dat landelijk werkt	2008	Budget beschikbaar
Invoeren Rosa	2008	Budget beschikbaar
Onderzoeken hoe het aanbieden van schoolmaatschappelijk werk op de basisscholen het beste gerealiseerd kan worden	2008-2009	Budget beschikbaar

Prestatieveld 3	Wanneer?	Budget?
Evaluatie Wmo-beleid; klanttevredenheidsonderzoek	2008	Budget beschikbaar
Overgaan tot huisbezoeken door Wmo-consulenten van cliënten die een aanvraag hebben gedaan	2008-2009	Nieuw budget ¹³
Onderzoeken hoe preventieve huisbezoeken te realiseren voor alle 75+'ers in de gemeente Westvoorne	2009	p.m. ¹⁴
In samenwerking met Hellevoetsluis onderzoeken hoe de telefonische bereikbaarheid van het loket verbeterd kan worden	2008-2009	Budget beschikbaar
Onderzoeken hoe de Columbus behouden kan worden voor inwoners en bekijken welke rol de bus zou kunnen vervullen	2008-2009	Nieuw budget ¹⁵
Integraal beleid maken in verband met ontschotting Wi, werkdeel Wwb en volwasseneneducatie	2009-2010	Budget beschikbaar
Onderzoeken hoe Sociale Zaken en het Wmo-loket nog beter kunnen samenwerken	2009	Budget beschikbaar
Meer bekendheid geven aan de bestaande gemeentelijke informatie- en adviesloketten	2009	Nieuw budget ¹⁶

Prestatieveld 4	Wanneer?	Budget?
Formuleren van mantelzorgbeleid	2008	Budget beschikbaar
Onderzoek laten doen naar de mantelzorger op VPR	2008	Budget beschikbaar
Onderzoeken wie de activiteiten in het kader van de CVTM-regeling kan uitvoeren	2008-2009	Budget beschikbaar
Onderzoeken op welke wijze we met stichting MEE samen kunnen werken in het kader van de cliëntondersteuning	2008-2009	Budget beschikbaar
Participeren in projectgroep vrijwilligersondersteuning RAS	2008-2009	Budget beschikbaar
Op basis van regionale ontwikkelingen formuleren van lokaal vrijwilligersbeleid	2009-2010	Budget beschikbaar

Prestatieveld 5	Wanneer?	Budget?
------------------------	-----------------	----------------

¹³ Zie dekkingsvoorstel hoofdstuk 3, paragraaf 3.9.

¹⁴ idem

¹⁵ idem

¹⁶ idem

Realiseren van een nota Ouderenbeleid	2008-2009	Budget beschikbaar
Bouw nieuw woonzorgcomplex de Swinshoek	2008-2009	Budget beschikbaar
Onderzoeken of we binnen de sportverenigingen faciliteiten kunnen realiseren voor mensen met beperkingen	2009	p.m. ¹⁷

Prestatieveld 6	Wanneer?	Budget?
Toekomst van het veulingsysteem bekijken; is het Zeeuwse model een alternatief?	2008	Budget beschikbaar
Onderzoeken van de voor- en nadelen Zeeuwse model	2008	Budget beschikbaar
Klanttevredenheidsonderzoek verstrekkingenbeleid	2008	Budget beschikbaar

Prestatievelden 7,8 en 9	Wanneer?	Budget?
In samenwerking met de GGD lokaal meer bekendheid geven aan het meldpunt het 'Zorgpunt'	2008-2009	Nieuw budget (zie ook prestatieveld 1)
Voortzetten preventieactiviteiten op het gebied van verslaving	2008 e.v.	Budget beschikbaar

¹⁷ Zie dekkingsvoorstel hoofdstuk 3, paragraaf 3.9.

3.9 Financiën

In deze paragraaf zijn de extra kosten opgenomen die gebaseerd zijn op de nieuwe activiteiten die voortkomen uit dit beleidsplan. Deze nieuwe activiteiten zijn het resultaat van de interactieve bijeenkomsten met burgers. De verslagen van deze interactieve bijeenkomsten zijn als bijlage aan deze nota toegevoegd. De kosten die hiermee gemoeid zijn, zijn opgenomen in de tabel op de volgende pagina. Voor de meeste actiepunten in dit beleidsplan is al budget beschikbaar, sommige andere activiteiten kunnen bekostigd worden door specifieke uitkeringen van de rijksoverheid, of door andersoortige subsidies van bijvoorbeeld de provincie of de stadsregio.

Wanneer de gemeenteraad besluit om in te stemmen met de voorgestelde nieuwe actiepunten in dit beleidsplan, dan is voor 2009 een structureel bedrag nodig van € 36.600,-- en een incidenteel bedrag van € 10.000,--. Voor 2010 is een structureel bedrag van € 36.600,-- nodig en voor 2011 ook. Het dekkingsvoorstel voor bovengenoemde kosten ziet er als volgt uit:

1. 2009: structurele kosten € 36.600,--, als volgt opgebouwd:
 - € 5.000,-- voor het 'ondersteunen buurtinitiatieven ter bevordering van sociale samenhang', kan gedekt worden uit de post 'algemeen beleid Wmo', 6201.01.01, 'diverse overige kosten' 434.0860;
 - € 21.600,-- voor 'overgaan tot huisbezoeken van cliënten die Wmo-aanvraag hebben gedaan', kan gedekt worden uit de post 6201.02.01 'loket Wmo', 434.0860 'diverse overige kosten';
 - € 10.000,-- voor de Columbus, kan gedekt worden uit de post 6201.02.01 'loket Wmo', 434.0860 'diverse overige kosten';
- 2009: incidentele kosten € 10.000,--, als volgt opgebouwd:
 - € 5.000,-- voor 'meer bekendheid geven aan het meldpunt 'Zorgpunt', kan gedekt worden uit de post 'algemeen beleid Wmo', 6201.01.01, 'diverse overige kosten' 434.0860;
 - € 5.000,-- voor 'publiciteitscampagne gemeentelijke informatie- en adviesloketten', kan gedekt worden uit de post 6201.02.01 'loket Wmo', 434.0860 'diverse overige kosten';
2. 2010: idem structurele kosten 2009.
3. 2011: idem structurele kosten 2010.

Prestatieveld	2008		2009		2010		2011	
	structureel	incidenteel	structureel	incidenteel	structureel	incidenteel	structureel	incidenteel
1: 1. Meer bekendheid geven aan het meldpunt 'Zorgpunt' (in samenwerking met GGD, zie ook prestatieveld 7,8,9) 2. Klachtenregistratiesysteem verbeteren (zie NB 1.2) 3. Ondersteunen buurtinitiatieven ter bevordering van sociale samenhang			€ 5.000,--	€ 5000,-- p.m.	€ 5000,--	p.m.	€ 5000,--	p.m.
3: 1. Overgaan tot huisbezoeken van cliënten die Wmo-aanvraag hebben gedaan (zie NB 3.1) 2. Realiseren preventieve huisbezoeken van 75+'ers (zie NB 3.2) 3. Columbus (zie NB 3.3) 4. Publiciteitscampagne gemeentelijke informatie- en adviesloketten			€ 21.600,-- € 10.000,--	p.m. € 5.000,--	€ 21.600,-- € 10.000,--	p.m.	€ 21.600,-- € 10.000,--	p.m.
5: 1. Faciliteiten binnen sportverenigingen realiseren voor mensen met beperkingen (zie NB 5.1)				p.m.		p.m.		p.m.
			€ 36.600,--	€ 10.000,--	€ 36.600,--		€ 36.600,--	

NB 1.2. Klachtenregistratiesysteem verbeteren

Op dit moment is in het kader van het project 'Kwaliteitshandvest' van de gemeente Westvoorne, dit punt onder de aandacht. Verbeteren van het klachtenregistratiesysteem is echter een organisatiebreed vraagstuk en wordt waarschijnlijk niet uit alleen Wmo-middelen bekostigd.

NB 3.1 Overgaan tot huisbezoeken van cliënten die Wmo-aanvraag hebben gedaan

Een huisbezoek kost € 216,--. Wanneer we uitgaan van ongeveer 100 nieuwe aanvragen per jaar komt dit neer op een bedrag van € 21.600,--.

NB 3.2 Realiseren preventieve huisbezoeken voor 75+'ers

Wanneer we dit aan de afdeling Zorg van de gemeente Hellevoetsluis uitbesteden ziet het kostenplaatsje er als volgt uit. Een huisbezoek aan een 75+'er kost € 144,--. Op 15 april 2008 hadden wij 1287 75+'ers in onze gemeente. Dit resulteert in een bedrag van € 185.328,-- afgerond € 186.000,--. Dit betreft een startbedrag. Het jaar erop zijn de kosten lager, afhankelijk van het aantal personen dat 75 jaar wordt. Op dit moment zijn er geen mogelijkheden om dit te financieren. Wellicht zijn er manieren om dit voordeliger te organiseren. In 2009 zal dit onderzocht worden.

NB. 3.3 Columbus

Op dit moment kost de Columbus ons € 20.000,-- per jaar. Echter, wanneer wordt besloten dat de Columbus behouden moet blijven voor de Westvoornse bevolking dan kost ons dat € 10.000 extra per 1 januari 2009 tot en met 2011. In 2008-2009 zal onderzocht worden of dit bedrag ook daadwerkelijk nodig is. Deze structurele kosten vallen weg wanneer zich betere alternatieven voor de bus voordoen.

NB 5.1 Faciliteiten binnen sportverenigingen realiseren voor mensen met beperkingen

Op dit moment is nog onduidelijk hoeveel dit zou kunnen gaan kosten. In 2009 zal onderzocht worden op welke wijze dit georganiseerd kan worden en wat de eventuele kosten zullen zijn.

Bijlage 1

Verslag interactieve bijeenkomst Wmo 13 september 2007 Gemeentehuis Westvoorne

Aanwezigen (voor presentielijst zie bijlage II):

Gemeenteraadsleden, portefeuillehouder maatschappelijke zaken, Cliëntenraad, Ouderenberaad, vertegenwoordigers van kerken, ouderenbonden (PCOB, ANBO), cliëntenraad Leemgaarde, vrouwenorganisaties, vrijwilligers, leden van de CAOW, betrokken gemeenteambtenaren, externe ondersteuners van adviesbureau BMC en acteurs van acteursbureau Kapok.

Opening

De bijeenkomst wordt geopend door wethouder Hans van Lith. Hij heet iedereen hartelijk welkom, licht het programma toe en vertelt de aanwezigen wat de bedoeling is van de avond. De gemeente heeft een wettelijke verplichting om een beleidsplan Wmo te maken. In dit beleidsplan staat het beleid voor de komende vier jaar op het gebied van maatschappelijke ondersteuning beschreven. Burgers in de gelegenheid stellen om mee te kunnen denken over beleid van de gemeente, is volledig in de geest van de Wmo. Dat is dan ook wat de gemeente met onder andere deze avond wil bereiken; in gezamenlijkheid tot een visie komen over hoe de Wmo in onze gemeente gestalte moet krijgen.

Toelichting proces en planning

Projectleider Wmo, Piet de Koning, licht toe dat het concrete resultaat van deze bijeenkomst een startnotitie voor het beleidsplan Wmo zal zijn. In deze startnotitie staat beschreven hoe de gemeente van plan is het uiteindelijke beleidsplan vorm te geven. Nadat de startnotitie door de raad is goedgekeurd volgt de visie op maatschappelijke ondersteuning en het beleidsplan.

De praktijk: maatschappelijke ondersteuning in drie scenario's

Lucia Bomert van acteursbureau Kapok stelt zichzelf en de acteurs voor. Ook stelt ze de aanwezigen in de zaal in de gelegenheid toe te lichten namens welke organisatie ze vanavond aanwezig zijn. Na deze korte kennismaking legt ze uit op welke manier de aanwezigen uitgedaagd zullen worden om te reageren op het spel van de acteurs. We maken dan ook kennis met de familie Harmsen. Deze familie bestaat uit een alleenstaande moeder en haar twee kinderen. In dezelfde wijk, woont moeder Coby' s bejaarde moeder met haar zwakbegaafde zoon en Coby's 57 jaar oude broer. Coby' s zoon is een moeilijke puber met dyslexie en ADHD, die het op school niet zo goed doet. Met haar puberdochter gaat het echter wel goed. Coby werkt vier dagen in de week in de catering en zorgt daarnaast dagelijks voor haar bejaarde moeder en haar gehandicapte broer. De Wmo dient er onder andere voor, om gezinssystemen die zich in de omstandigheden bevinden van de familie Harmsen, daar waar mogelijk te ondersteunen. De wijze waarop de gemeente de Wmo invult en uitvoert heeft echter grote invloed op de wijze van ondersteuning. Dit wordt op de avond in drie mogelijke scenario's uitgebeeld. Na ieder scenario volgt een discussie met de aanwezigen om erachter te komen wat men vindt van de manier waarop de gemeente ondersteuning biedt aan de familie Harmsen.

Scenario 1: De gemeente staat aan het roer

In dit scenario werkt de gemeente volledig integraal, het beleid is vol samenhang en verbinding. Op het gemeentehuis zijn er zelfs geen afdelingen meer, alle schotten zijn tussen de afdelingen verdwenen. De ambtenaar moet erop uit, de gemeente tot

in zijn broekzak kennen en de mensen met hun problemen ook. De gemeente stelt criteria op waaraan men moet voldoen om in aanmerking te komen voor ondersteuning en op die manier te voorzien in een aanbod voor iedereen. Valt men buiten de criteria dan kan men niet geholpen worden. Maatwerk is niet mogelijk en het ondersteuningsaanbod collectief en beperkt. De gemeente bemoeit zich overal mee en bepaalt wat goed is voor mensen.

Wat betekent dit concreet voor de familie Harmsen?

Bij moeder Coby is een maatschappelijk werker aan huis gekomen om te vertellen wat de ondersteuningsmogelijkheden voor haar zoon zijn. Ook voor haar moeder en haar gehandicapte broer is ondersteuning mogelijk. In de vorm van ondersteuning die ze krijgen kan echter beperkt rekening worden gehouden met hun eigen wensen. Op basis van vaste criteria wordt bepaald, voor welke ondersteuning ze in aanmerking komen. In dit scenario zijn de mogelijkheden immers beperkt (collectief); moeder kan naar een verzorgingstehuis en de gehandicapte broer van Coby wordt uit huis geplaatst. Coby valt buiten de criteria; voor haar is ondersteuning niet mogelijk. Zij heeft het echter nog drukker gekregen, nu vliegt ze van verzorgingstehuis naar woongroep broer en probeert daarbij ook haar eigen gezin draaiende te houden.

Samenvatting discussie (voor opmerkingen uit het publiek; zie bijlage I)

Wat het meest wordt gewaardeerd in dit scenario is de nabijheid en betrokkenheid van de gemeente. Deze gemeente weet wat er bij haar inwoners speelt en gaat er actief op uit om contact met burgers te maken. Wat vervolgens weer niet betekent dat men vindt dat de gemeente dan ook mag bepalen wat goed is voor mensen. Dat moet wel zoveel mogelijk aan de mensen zelf overgelaten worden. Zij moeten de vrijheid hebben om zelf te bepalen hoe zij ondersteund willen worden. Maatwerk moet wel mogelijk blijven.

Scenario 2: Stuurman van je eigen leven

In dit scenario staat de waardigheid, het zelfrespect en de zelfstandigheid van de burger voor de gemeente voorop. De gemeente heeft geen kant en klaar pakket van voorzieningen klaar liggen voor de burger. De burger moet de ondersteuning zelf regelen. Wat de gemeente wel doet is participatiebudgetten verstrekken, dit kan men vergelijken met het huidige PGB (persoonsgebondenbudget). Men kan echter veel meer dan alleen maar zorg inkopen met een dergelijk participatiebudget en de besteding van het budget hoeft ook niet altijd heel erg goed verantwoord te worden. Wat de gemeente verder doet is het financieren van zogenaamde zelfregiecentra waar ervaringsdeskundigen informatie en advies verstrekken aan mensen die ondersteuning nodig hebben.

Wat betekent dit concreet voor de familie Harmsen?

Moeder Coby heeft het, ten opzichte van het eerste scenario, zo mogelijk nog drukker gekregen. Haar ADHD zoon is met zijn participatiebudget verdwenen, die ziet ze nog nauwelijks thuis. Haar gehandicapte broer, die allerlei contacten heeft opgedaan via de zelfregiecentra, moet van afspraak naar afspraak gereden worden en voor de bejaarde moeder van Coby geldt hetzelfde. Van de mensen waar ze hulp van krijgen via de zelfregiecentra moet Coby maar afwachten of dat wel goed gaat. Zo wordt Coby's blowende zoon door een ex-verslaafde geholpen en regelt haar bejaarde moeder zelf een tweedehands traplift om zo te besparen op het participatiebudget.

Samenvatting discussie

Het lijkt er in dit scenario op dat de burger vrij wordt gelaten in de manier waarop hij ondersteund wil worden en dat is volgens de aanwezigen een goede zaak.

Tegelijkertijd moet men zich zien te redden met ondersteuning waarvan de kwaliteit niet altijd geborgd is. Controle op kwaliteit betekent echter weer dat men moet gaan werken met professionals. Hier doet een tegenstrijdigheid zijn intrede. Enerzijds moet de gemeente ruimte laten aan het individu, maar anderzijds moet er wel sprake zijn van enige controle en professionaliteit. Nog een belangrijk aandachtspunt is de positie van de mantelzorger. In zowel het eerste als het tweede scenario wordt zij zwaar overbelast. De aanwezigen vinden dan ook dat de gemeente probleemeigenaar moet worden van de problematiek rondom mantelzorg en vrijwilligerswerk.

Scenario 3: De burger en zijn verbanden

In dit scenario geeft de gemeente ruimte aan de “civil society”, oftewel het particulier initiatief, om ondersteuning te bieden aan kwetsbare burgers. De burger moet allereerst in zijn eigen netwerk van bijvoorbeeld familie, vrienden en burens op zoek naar hulp. De gemeente heeft een faciliterende rol en investeert vooral in de openbare ruimte en basisvoorzieningen, zodat allerlei particuliere initiatieven van de grond kunnen komen.

Wat betekent dit concreet voor de familie Harmsen?

Toen moeder Coby bij het gemeentelijk Wmo-loket kwam, vroeg de ambtenaar haar in eerste instantie wat zij zelf had gedaan om haar probleem op te lossen. Moeder Coby is vervolgens in haar eigen netwerk op zoek gegaan naar ondersteuning. Dit betekent dat de activiteiten in haar gezinssysteem, vergeleken met het vorige scenario, nog verder zijn toegenomen. Allerlei verschillende mensen, allemaal vrijwilligers, helpen de familie. Maar voor niets gaat de zon op; Coby moet ook eens in de zoveel tijd plaats maken in haar drukke schema om iets voor een mede-mantelzorger terug te doen.

Samenvatting discussie

Dit scenario krijgt van de aanwezigen niet direct veel bijval. Men vindt het niet in deze tijd passen en zelfs een achteruitgang ten opzichte van hoe het in de werkelijkheid is geregeld. Men vindt het belangrijk dat de overheid mensen wat te bieden heeft op het gebied van zorg. Er zijn al erg veel mensen die vrijwilligerswerk doen, zeker in de gemeente Westvoorne. Dit moet wel behouden blijven. Daarom is er ook zorg dat het aantal vrijwilligers afneemt. De aanwezigen vinden niet dat je alles aan het particulier initiatief moet overlaten, naast zorg in eigen kring blijft professionele zorg altijd nodig. Zeker als het om de zwaardere zorg gaat. Burgers kloppen niet voor niets bij professionals aan, dat doen ze alleen maar als ze het in het eigen netwerk niet kunnen oplossen.

Conclusies uit de discussies

Tenslotte geeft Piet de Koning een korte samenvatting en algemene conclusie van de bevindingen van vanavond:

- De aanwezigen vragen aandacht voor de positie van de mantelzorger. De gemeente zal sterk moeten investeren in mantelzorgbeleid. Aanwezigen zien dit als een kernvraagstuk in de Wmo.
- De gemeente moet niet alles voor burgers willen regelen, maar dit vooral mét burgers samen doen. De Wmo is een samenwerkingsverband tussen burgers, organisaties en gemeente.
- Wat burgers zelf kunnen regelen moet ook vooral aan burgers zelf overgelaten worden. De gemeente moet een goede balans zien te vinden tussen regelen en vrijlaten.
- Er liggen behoorlijke drempels om bij de gemeente binnen te stappen. De aanwezigen vinden dat daar wat aan moet veranderen.

Afsluiting

Wethouder van Lith bedankt alle aanwezigen voor hun aanwezigheid en hun waardevolle inbreng op deze avond.

Scenario 1 Meest gehoorde opmerkingen

- Het moet niet kunnen dat de gemeente overall een vinger in de pap heeft.
- Overall zijn criteria voor, het gaat niet meer om de persoonlijke omstandigheden van mensen maar het gaat erom of iemand voldoet aan de criteria.
- Is het wel financieel haalbaar dat de gemeente alles regelt?
- Men vindt het voorbeeld niet representatief voor de gemeente Westvoorne i.v.m. schaalgrootte.
- Is er voldoende keuzevrijheid voor cliënten?
- De criteria moeten wel goed gecommuniceerd worden.
- Het is respectloos van een gemeente om te bepalen wat goed is voor mensen.
- Het is een beetje dubbel; dat de gemeente gaat kijken bij de mensen thuis is goed, maar dat de gemeente vervolgens voor de burger beslist is niet goed.
- Korte lijnen gemeente - burger is goed.
- Men mag niet in de regels (de criteria) verstrikt raken. Het gevolg is 'ambtenarij'.
- Het individuele is ver zoek.
- Er moet geïnvesteerd worden in de deskundigheid van ambtenaren.

Scenario 2 Meest gehoorde opmerkingen

- Vermoeiend scenario; vooral voor de mantelzorger.
- Als je de steun niet kan organiseren dan sta je er alleen voor.
- Waar is de professionaliteit gebleven, waar zijn de professionals?
- Toezicht op de kwaliteit van de dienstverlening moet er wel zijn.
- Budgetten uitdelen is mensen die in de problemen zitten nog verder in de problemen helpen.
- Er moeten wel eisen worden gesteld aan de besteding van het participatiebudget en de verantwoording achteraf.
- Als er geen controle is op wie de cliënt helpt, dan zouden er ook situaties kunnen ontstaan waarin misbruik wordt gemaakt van cliënten (zoals van Herman, de gehandicapte broer van Coby).
- Dat de openbare ruimte wordt onderhouden door de gemeente hoort standaard te zijn. Dit mag niet als een soort 'extraatje' worden gerealiseerd omdat er toevallig op de Wmo bespaard wordt.
- Wmo-middelen moeten ook voor de Wmo gebruikt worden.
- Er moet ondersteuning van de mantelzorgers komen; in ieder scenario. Dit zou een belangrijk onderdeel van de visie op maatschappelijke ondersteuning moeten zijn.
- In de visieontwikkeling moet aandacht zijn voor de mantelzorger, de gemeente moet probleemeigenaar worden van deze problematiek.
- Ook moet er aandacht komen voor het verschil tussen een mantelzorger en een vrijwilliger (dit geldt voor alle scenario's).
- Is dit scenario voor iedereen haalbaar? Het vraagt een zelfstandige houding van mensen. Zorg voor een goede begeleiding.

Scenario 3 Meest gehoorde opmerkingen

- In dit scenario gaan we terug naar de jaren '50 van de vorige eeuw.
- Scenario past niet meer in deze tijd.
- Mensen proberen hun problemen altijd eerst zelf op te lossen, bij de gemeente aankloppen is een laatste redmiddel.

- De gemeente mag mensen niet zomaar naar huis sturen met de opmerking: “Wat hebt u zelf al gedaan?”
- In deze gemeente wordt al heel erg veel aan vrijwilligerswerk gedaan.
- In Westvoorne bestaan veel initiatieven die landelijk wel bestaan, nog niet, zoals bijvoorbeeld een brede school.
- Er zal toch altijd professionele hulp moeten blijven, vooral voor de zwaardere zorg.
- Het vrijwilligersbestand is aan het vergrijzen.
- De ervaring leert dat mensen in hun directe omgeving hulp en zorg bieden aan elkaar, maar dat mensen niet automatisch voor ‘de hele buurt’ klaar staan.
- Onderzoek toont aan dat het aantal vrijwilligers ongeveer gelijk blijft. Zie voor meer informatie www.tijdsbesteding.nl. Informatie van het Sociaal Cultureel Planbureau laat zien dat het aantal uren vrijwilligerswerk tussen 2000 en 2005 gelijk is gebleven.
- Niet al het werk mag gedaan worden door vrijwilligers. Soms zijn er regels (bijvoorbeeld bij vervoer) die vrijwillige inzet verbieden.
- De druk op de mantelzorger en de vrijwilliger is in dit scenario veel te groot.
- Er moet ook aandacht zijn voor de mensen/jongeren waar het wel goed mee gaat.

Bijlage 2

Bewonersbijeenkomst 21 januari 2008 Rockanje

Introductie

Wethouder Van Lith heet de mensen hartelijk welkom. De wethouder vertelt wat de gemeente heeft gedaan sinds de invoering van de Wmo op 1 januari 2007. Tot nu toe heeft de gemeente gewerkt aan het vormgeven van het Wmo-loket, het aanbesteden van de hulp bij het huishouden, het oprichten van de Adviesraad Maatschappelijke Ondersteuning. Nu is de gemeente bezig met het maken van een Wmo-beleidsplan. Dit wil de gemeente samen met u doen. Met het beleidsplan zet de gemeente de koers uit voor de komende periode op het gebied van wonen, zorg en welzijn. De belangrijkste doelstelling van de Wmo is participatie. In dit kader is er een bijeenkomst met o.a. de gemeenteraad georganiseerd op 13 september 2007. Tijdens deze bijeenkomst is aandacht besteed aan de rol van de gemeente. De scenario's die op die avond zijn besproken zijn: de gemeente aan het roer, stuurman van je eigen leven, de burger en zijn verbanden. Vanavond willen we gebruiken om invulling te geven aan bepaalde elementen uit de negen prestatievelden. De gemeente wil in gesprek met u input verzamelen voor het beleidsplan. De wethouder stelt KAPOK voor.

Interactief gedeelte: Theater Kapok

Scène 1

Gemeente Oosthoorn, José, nieuwe bewoonster in het dorp, ruimt rommel op van het speelpleintje. Zij spreekt Remco, jongen van 15, aan op de rommel die op het pleintje ligt. Remco vertelt José zich met haar eigen zaken te bemoeien. De buurman, Pierre Robèrt, raadt José aan de jongens niet meer aan te spreken. Je weet tenslotte nooit hoe dat afloopt, laatst is iemands auto bekrast en een oude man het water in gereden...

Belangrijke reacties uit de zaal

- De problematiek is herkenbaar, dit speelt ook in Rockanje.
- De zaal herkent dat men elkaar op straat niet meer aan durft te spreken uit angst dat het zich tegen je keert. Je kunt er alleen maar last mee krijgen.
- Men geeft aan dat het lastig is de jeugd aan te spreken. De ervaringen in de zaal zijn wisselend. Sommige mensen hebben de ervaring dat als ze de jeugd aanspreken dat de jeugd probeert te luisteren. De jeugd is best bereid mee te werken als ze worden gewezen op hun verantwoordelijkheden. Anderen geven aan dat er soms ook niets verandert.
- Het gevoel in de zaal is ook dat de ouders van de jeugd opnieuw moeten worden opgevoed, zij geven hun kinderen niet het goede voorbeeld.
- De conclusie uit het gesprek is dat het makkelijker is jongeren aan te spreken als je ze al kent dan wanneer ze totaal onbekend zijn. Het begint met contact maken. Wanneer je een beetje aardig doet bereik je veel meer dan wanneer je gelijk begint te beschuldigen.
- De vraag is ook wat je wilt bereiken als je iemand aanspreekt. Een beetje meer begrip voor de ander, een beetje rekening houden met elkaar. De zaal is het er over eens dat we elkaar toch moeten blijven aanspreken.
- Een constatering is ook dat iedereen het probleem individueel benadert, maar het zou goed zijn als er meer sprake zou zijn van een collectief. Als je in een buurtje woont, kun je collectief, samen proberen iets te veranderen.
- De buurman uit de scène probeert José te ontmoedigen om de jeugd aan te spreken. Hij vindt dat het de verantwoordelijkheid van de gemeente is. José laat

- zich een beetje intimideren en beïnvloeden door de buurman. De zaal geeft aan dat ze zich niet zo gemakkelijk moet laten ontmoedigen.
- Wat zou José dan wel kunnen doen? José moet proberen de buurman te enthousiasmeren om het samen op te lossen en de jongeren aan te spreken. Met iedereen de wijk en de speeltuin weer een beetje gezellig maken.
 - De zaal geeft aan dat het goed is om samen in de buurt of wijk dingen te organiseren en samen de verantwoordelijkheid te nemen voor de eigen buurt of wijk.
 - Een reactie uit de zaal is dat wanneer het kleinschalig is zoals alleen een wijkje of een buurt het wel lukt om het zelf te doen maar als het iets grootschaliger is, dan is het lastiger. Jongeren in Westvoorne slopen niet alleen een speelpleintje maar ze slopen de hele wijk of de hele stad! Je kunt wel met een paar mensen naar je eigen speelpleintje kijken, maar daar los je de grootschalige problemen niet mee op. Daar heb je de gemeente wel voor nodig.
 - De zaal geeft aan dat je ergens moet beginnen, het gesprek wordt hier gevoerd en als gemeenschap moeten we dit best op kunnen lossen.
 - De vraag hierbij is: wie trekt de kar, wie loopt er voorop? We willen allemaal dat het beter wordt maar wie pakt het op? Een aantal mensen in de zaal vindt dat de gemeente hier een rol in heeft. De vraag is wat verwachten we dan van de gemeente? Iemand zegt dat na een stranddag de gemeente iemand langs zou moeten sturen langs de stukken waar niemand woont, waar niemand bij betrokken is, het zou fijn zijn als daar iemand van de gemeente langskomt om de rommel op te ruimen. Een ander geeft aan dat als het een hele goede stranddag is geweest, en het is bezaaid met zoi, de gemeente dan wel komt om de rommel op het strand op te ruimen. In elk geval zouden er meer prullenbakken moeten komen op het strand.
 - Naar wie ga je toe als je dit soort dingen bij de gemeente aan wil kaarten? De gemeente geeft aan dat je naar de gemeente kunt bellen en dan vanzelf met de juiste ambtenaar doorverbonden wordt.
 - Hoe zorg je ervoor dat je in samenspraak met de gemeente en de buurt dit structureel oplost? Het gevoel is dat mensen opnieuw opgevoed moeten worden. Het is niet alleen de jeugd die rommel maakt, ook volwassenen gooien gewoon rommel op straat. De mentaliteit moet ook veranderen.
 - De zaal merkt op dat José en de buurman niet aan de oude man die voorbij loopt vragen hoe het met hem gaat. De zaal vindt dat ze dat gelijk even hadden moeten doen. Je moet niemand zo aan zijn lot overlaten.

Scène 2:

In Dinte ontmoet vrijwilliger en mantelzorger Harm, Ina die net hersteld is van een operatie. Ina moet naar de fysiotherapeut maar weet niet goed hoe ze het snelst in het aangrenzende dorp komt. Harm ziet het al weer aankomen dat hij in moet springen maar hij ontwijkt de suggestie. Harm is het allemaal een beetje zat, dat zorgen voor iedereen. Mensen hebben toch ook zelf een verantwoordelijkheid...

Belangrijke reacties uit de zaal

- Voorzieningenniveau: service van de buurtwinkel is goed.
- Informatievoorziening: Harm had wel wat meer informatie aan Ina kunnen geven. Hij weet het wel allemaal. Aan de andere kant had Ina hier zelf ook wel meer verantwoordelijkheid kunnen nemen, ze kan informeren bij het gemeenteloket.
- Het gevoel van de zaal is dat Harm zich er wat makkelijk vanaf maakt. Hij heeft de verantwoordelijkheid Ina de informatie te geven die ze nodig heeft.
- De zaal ziet ook wel in dat Harm niet overal op in kan gaan. Op die manier blijft hij bezig en Ina heeft zelf ook een verantwoordelijkheid.

- De zaal geeft aan dat de gemeente soms wat meer “outreaching” zou mogen werken. Het voorbeeld van buurgemeente Spijkenisse wordt genoemd waar de gemeente zelf actief op zoek gaat naar mensen die hulp nodig hebben. In Westvoorne moet iedereen het zelf doen. Uit ervaring spreken mensen dat het moeilijk is om de juiste hulp voor elkaar te krijgen, want je wordt door de instanties van het kastje naar de muur gestuurd. De verwachting van de zaal is dat het nu met de Wmo wel beter is opgezet.
- Als de gemeente meer “outreaching” zou moeten zijn, hoe komt de gemeente er dan achter wie hulp nodig heeft? Een suggestie is screenen op leeftijd en dan naar de mensen toegaan met de vraag of ze hulp nodig hebben.
- Een lastig punt is dat er ook mensen zijn die te veel hulp vragen en mensen die helemaal geen hulp willen. Het is lastig om de juiste hulp voor mensen te krijgen.
- Wat heb je als burger nodig? Goed advies, informatie. Bij wie kun je terecht voor informatie en advies? Wmo-loket. De vraag is of dit laagdrempelig genoeg is.
- Bemoeizorg: mensen geven aan dat ze er problemen mee hebben om voor een ander te bellen naar de gemeente. Spanningsveld tussen plicht om melding te maken van je zorgen en dat het misschien niet gewenst is door de persoon in kwestie. Het Wmo-loket heeft een rol in de bemoeizorg, zorg voor mensen, informatievoorziening, etc. De gemeente geeft aan dat bemoeizorg actief is in Westvoorne, actief achter de schermen. Mensen die wel zorg nodig hebben maar die zelf niet de vraag stellen. Deze vragen komen binnen via huisartsen, sociale zaken, maatschappelijk werk, etc. Het is een multidisciplinair team dat pas aan het werk gaat als er een signaal binnenkomt.
- De zaal geeft aan dit niet te weten. Dit is een signaal voor de gemeente dat de informatievoorziening niet altijd even duidelijk en goed is.
- Een conclusie is dat mensen te weinig informatie hebben, ze kennen het bemoeizorgteam niet en ze weten niet waar ze terecht kunnen met een dergelijke vraag. De zorg is er vaak wel in de gemeente maar het is niet bekend. Hoe zorg je dat deze informatie breed onder de bevolking wordt verspreid? Hoe zouden de burgers deze informatie aangeboden willen krijgen? Suggesties: via de gemeentegids, daar staat de bemoeizorg niet in. Bij de kaart waar de vuilnisroosters op staan, kunnen de gegevens toegevoegd kunnen worden. Krantje KRAS, zou een goed middel zijn. Een andere suggestie is om de informatie persoonlijker te maken.
- Een aantal mensen uit de zaal geeft aan dat er al veel informatie over de Wmo is verspreid en dat het niet terecht is om te zeggen dat we de informatie niet hebben gekregen. Er wordt gezegd dat mensen er ook een eigen verantwoordelijkheid in hebben om deze informatie ook daadwerkelijk te lezen en de krantjes van de gemeente niet meteen bij het oud papier te gooien!.

Samenvatting

- Er is heel veel energie in de gemeente en bereidheid samen over oplossingen na te denken.
- Hoe krijg je burgerparticipatie met verschillende groepen bij elkaar? Het is van belang dat we elkaar blijven aanspreken.
- Hoe ga je om met ouderen die hulp nodig hebben en die daar niet om vragen? De gemeente heeft hierin een rol.
- Informatievoorziening is een essentieel punt. Hier moet aandacht voor zijn.
- We moeten meer zorgen voor elkaar! Als je ergens bij hoort, vereniging, kerk, etc. dan gaat het vaak vanzelf. Iedereen moet ergens bijhoren, participeren. Het moet niet alleen van de gemeente komen, maar iedereen moet hier zelf zijn verantwoordelijkheid in nemen.

- Steeds meer individualisme is de realiteit en daarom moet de gemeente hier een belangrijke rol in spelen. De Adviesraad Maatschappelijke Ondersteuning heeft hier ook een verbindingsrol in.

Afsluiting

De wethouder bedankt de acteurs en de mensen in de zaal voor de actieve inbreng en deelname.

Bijlage 3

Bewonersbijeenkomst 24 januari 2008 Oostvoorne

Introductie

Wethouder Van Lith heet de mensen hartelijk welkom. De wethouder vertelt wat de gemeente heeft gedaan sinds de invoering van de Wmo op 1 januari 2007. Tot nu toe heeft de gemeente gewerkt aan het vormgeven van het Wmo-loket, het aanbesteden van de hulp bij het huishouden, het oprichten van de Adviesraad Maatschappelijke Ondersteuning. Nu is de gemeente bezig met het maken van een Wmo-beleidsplan. Dit wil de gemeente samen met u doen. Met het beleidsplan zet de gemeente de koers uit voor de komende periode op het gebied van wonen, zorg en welzijn. De belangrijkste doelstelling van de Wmo is participatie. In dit kader is er een bijeenkomst met o.a. de gemeenteraad georganiseerd op 13 september 2007. Tijdens deze bijeenkomst is aandacht besteed aan de rol van de gemeente. De scenario's die op die avond zijn besproken zijn: de gemeente aan het roer, stuurman van je eigen leven, de burger en zijn verbanden. Vanavond willen we gebruiken om invulling te geven aan bepaalde elementen uit de negen prestatievelden. De gemeente wil in gesprek met u input verzamelen voor het beleidsplan. De wethouder stelt KAPOK voor.

Interactief gedeelte: Theater Kapok

Scène 1

Gemeente Oosthoorn, José, nieuwe bewoonster in het dorp, ruimt rommel op van het speelpleintje. Zij spreekt Remco, jongen van 15, aan op de rommel die op het pleintje ligt. Remco vertelt José zich met haar eigen zaken te bemoeien. De buurman, Pierre Robèrt, raadt José aan de jongens niet meer aan te spreken. Je weet tenslotte nooit hoe dat afloopt, laatst is iemands auto bekrast en een oude man het water in gereden...

Belangrijke reacties uit de zaal

- De zaal geeft aan dat er een bepaalde onverschilligheid uit de scène spreekt bij de buurman. De verantwoordelijkheid wordt bij anderen en de gemeente gelegd. Men moet eigen verantwoordelijkheid nemen.
- De problemen met de jeugd worden door de zaal herkend. Het gevoel bestaat dat men er niets van mag zeggen. Als je er wel wat van zegt dan wordt er wel eens naar geluisterd.
- Er wordt geconstateerd dat mensen tegenwoordig erg in hun eigen wereldje leven en niet meer verder kijken naar het collectief.
- De zaal vindt het opvallend dat José wil proberen samen iets te veranderen en dat dit initiatief de kop in wordt gedrukt.
- De zaal geeft aan dat het al begint bij het opvoeden van de kinderen. De kinderen kunnen wel even meehelpen om de rommel op te ruimen. De kinderen direct bijbrengen dat rommel op straat niet hoort en dat je daar een verantwoordelijkheid in hebt.
- Er wordt opgemerkt dat José nogal aanvallend op de jongen reageert. Het werkt over het algemeen beter om vriendelijk te zijn en positief in te steken. De ervaringen bij de mensen in de zaal zijn wisselend. Soms werkt het ook niet als je jongeren vriendelijk aanspreekt. Soms wordt er ook wel bedreigd als je jongeren aanspreekt, daar word je wel voorzichtiger van.
- Het is belangrijk om contact te maken op het moment dat er nog niets verkeerd gebeurt. Contact maken en onderhouden, elkaar groeten op straat, een positieve sfeer creëren. De gedachte is dat het makkelijker is om mensen aan te spreken als je ze kent, en als de jongeren je kennen is de kans ook groter dat ze het niet

meer doen. Jongeren zijn vaak niet onwelwillend. Als ze alleen zijn zeggen ze ook wel gedag. Maar wanneer ze in een groep zijn is het anders, dan hebben ze ook een bepaalde houding/rol hoog te houden.

- Er wordt aangegeven dat er meer toezicht gehouden moet worden door de politie.
- De zaal geeft aan dat het ook te maken heeft met de rol van de ouders.
- We moeten beginnen met het goede voorbeeld geven. Bij jezelf beginnen.
- De zaal geeft aan dat de buurman geen verantwoordelijkheid neemt, ook niet voor zijn eigen kinderen. De zaal vindt dat je samen de verantwoordelijkheid op kan pakken om problemen op te lossen.
- De vraag is hoe krijg je mensen uit hun eigen wereldje? Er wordt gesuggereerd dat er activiteiten kunnen worden georganiseerd. Een feest organiseren voor de bewoners van de wijk zodat je elkaar leert kennen. Dat gebeurt hier en daar in de gemeente.
- Wat is de rol van de gemeente hierin? Bij het organiseren van een feest op straat is een vergunning nodig en daar heb je de gemeente voor nodig. Er wordt gezegd dat dit niet altijd even gemakkelijk is. De gemeente geeft aan dat als burgers een initiatief willen nemen de gemeente inderdaad een vergunning moet verlenen maar dat dit meestal niet op problemen stuit. Er is een ambtenaar die dit beoordeelt. In het kader van de Wmo kunnen dit soort initiatieven gesteund/gestimuleerd worden, in de verwachting dat je daar een stuk samenhang, veiligheidsgevoel etc. voor terugkrijgt.
- Hoe ontstaat zo'n initiatief? In contact op straat. Het begint met communiceren. Kopje koffie met elkaar drinken. Hoe breid je dat contact uit? Door contact met de burens op te nemen en voor te stellen om iets te organiseren.
- De zaal geeft aan dat er ook wel iets veranderd is. Vroeger kende je iedereen in de straat maar tegenwoordig niet meer. De ervaringen zijn wisselend. Sommige mensen geven aan dat de burens zich niet eens voostellen en iemand anders vertelt hoe goed ze is opgevangen door de buurt en dat een goede buur beter is dan een verre vriend.
- Iedereen vindt het belangrijk om goed contact met de burens te hebben, de vraag is alleen hoe organiseer je dat?
- Over de scène met de oude man vraagt de zaal zich af waarom José niet direct naar de oude man gaat en vraagt hoe het met hem gaat.

Scène 2:

In Dinte ontmoet vrijwilliger en mantelzorger Harm, Ina die net hersteld is van een operatie. Ina moet naar de fysiotherapeut maar weet niet goed hoe ze het snelst in het aangrenzende dorp komt. Harm ziet het al weer aankomen dat hij in moet springen maar hij ontwijkt de suggestie. Harm is het allemaal een beetje zat, dat zorgen voor iedereen. Mensen hebben toch ook zelf een verantwoordelijkheid...

Belangrijke reacties uit de zaal

- Het is herkenbaar dat Harm allemaal oplossingen aandraagt waar Ina niets mee kan. Hij doet niet zichtbaar iets voor Ina. Harm kon best even aanbieden iets voor haar te doen. Aan de andere kant had Ina ook wel rechtstreeks kunnen vragen aan Harm dat ze hulp nodig heeft. Nu is ze alleen maar "aan het vissen". Ze verpakt de boodschap.
- De zaal geeft aan dat het beter is om direct en open te communiceren, geen verpakte boodschappen.
- De vraag is in hoeverre Harm op haar "gevis" had moeten reageren? Moet Harm, de "super vrijwilliger", de hulp ook aanbieden? De zaal geeft aan dat dat niet hoeft, maar dat hij Ina wel kon vertellen waar ze met haar vragen naartoe kan. In deze scène toont Harm weinig medemenselijkheid, hij had wel iets meer kunnen

doen. Daarnaast is er nu sprake van een acute hulpvraag dus hij had ook deze keer kunnen helpen en voor een volgende keer de juiste informatie kunnen geven.

- Voor Ina is het niet duidelijk waar ze met haar vragen terecht zou kunnen behalve bij de buurman. Terwijl het toch legitieme vragen zijn voor iemand die hulpbehoevend is. Waar moet iemand heen met al zijn vragen? Hoe komt iemand erachter dat de fysiotherapeut ook thuis komt? In deze scène had Harm hier een rol in kunnen spelen, maar hoe gaat dat in de gemeente Westvoorne?
- De zaal vraagt zich af in hoeverre Ina in staat is om voor zichzelf te zorgen op dit moment. Iemand had er naar moeten kijken of Ina wel toegerust is om voor zichzelf te zorgen toen ze uit het ziekenhuis ontslagen was. Het ziekenhuis had hier een rol in.
- Wie moet wat doen? Het ziekenhuis en het maatschappelijk werk hebben hier een rol in. De familie en kinderen hebben hier een rol in. De maatschappelijk werker van het ziekenhuis moet in het intakegesprek erachter komen dat Ina hulp nodig heeft. Niet iedereen laat zich helpen. Een suggestie is ook dat Harm even de gemeente had kunnen bellen om te zeggen dat hij denkt dat Ina hulp nodig heeft.
- Wie moet je dan bellen? Het Wmo-loket van de gemeente.
- Suggestie: bij de indicering voor de Wmo moet er gevraagd worden of er een familielid bij aanwezig kan zijn. De mensen/ouderen om wie het gaat geven niet altijd de goede informatie. Zelf zeggen ze dat ze alles kunnen omdat ze geen hulp willen hebben. Maar de hulp hebben ze vaak wel degelijk nodig.
- Kun je iemand tegen zijn zin in helpen? Hoe moet je daar mee omgaan? Je kunt het wel in de gaten houden. Als er iets mis gaat dan moet er hulp gegeven worden.
- Wat zou de gemeente in zo'n situatie moeten doen? Iemand aanstellen die bij de mensen langsgaat om te kijken hoe het met de mensen gaat. Een kopje koffie drinken en luisteren of het goed gaat en informatie verstrekken.
- Mensen weten niet voldoende wat de mogelijkheden zijn. De informatievoorziening is niet voldoende. Mensen moeten zelf in de krant lezen, ze zouden actiever geïnformeerd moeten worden over de Wmo.
- Op de Columbus zitten consulenten die alle informatie kunnen geven die nodig is.
- De gemeente geeft aan dat het zorgloket en de Columbus de belangrijkste loketten zijn waar mensen terecht kunnen voor informatie en advies. De zaal geeft aan dat deze twee loketten niet voldoende zijn. Er zijn nog veel mensen die niet bereikt worden.
- Een suggestie die wordt gedaan: in Brielle bezoeken ze mensen vanaf een bepaalde leeftijd thuis.
- Als mensen die zorg nodig hebben het zelf niet willen ben je afhankelijk van het netwerk.
- Is de Adviesraad een orgaan waar je met dit soort ideeën en plannen aan kan komen? Ja. En hoe weet je wie dat zijn? Dat wordt bekend gemaakt door de gemeente in de loop van de volgende maand.
- Als je met elkaar de hulp wilt organiseren, dan is het ook van belang dat je elkaar weet te vinden.
- Als gemeenschap hebben we de verantwoordelijkheid voor elkaar. Die mensen die niet weten waar ze terecht kunnen die moeten opgezocht worden. En daar heeft de gemeente wel een taak in. Het idee dat mensen vanaf een bepaalde leeftijd bezocht moeten worden (door de gemeente) spreekt de zaal wel aan. Dan kom je in contact met de mensen en kom je erachter wat er achter de voordeur speelt.

Slotwoord

- We moeten open en direct communiceren.
- We moeten elkaar opzoeken en de gemeente moet de mensen opzoeken.

Afsluiting

De wethouder bedankt de acteurs en de mensen in de zaal voor de actieve inbreng en deelname. De nodige aandacht moet worden geschonken aan het opzoeken van de mensen achter de deur die hulp nodig hebben, dat is wat prominent op beide avonden naar voren is gekomen en daar gaat de gemeente mee aan de slag.

Bijlage 4

Wmo beleidsplan

Verslag van de bijeenkomst met maatschappelijke organisaties en aanbieders, donderdag 7 februari 2008

Prestatieveld 1: leefbaarheid en sociale samenhang

Wat is een goed algemeen voorzieningen niveau (ook in de kernen)?
Hoe contact tussen mensen versterken?
Wat is rol (samenwerkende) organisaties op dit thema?

Er wordt aangegeven dat het beter is om te spreken over een *minimaal* algemeen voorzieningen niveau.

De bereikbaarheid tot de voorzieningen is een belangrijk punt, en ook vooral de fysieke bereikbaarheid.

Zo wordt het voorbeeld van Papendrecht genoemd waar vanuit de gemeente Doegeld gebruikt is, bestemd voor jongeren om de sociale samenhang te verbeteren door jongeren zelf ideeën voor activiteiten aan te laten dragen.

Kern is de samenwerking tussen organisaties. Mensen komen niet alleen voor het lenen van boeken in de bibliotheek, een bibliotheek is onder andere ook een ontmoetingsplaats. Zo kan een bibliotheekgebouw dat niet in gebruik is op een tijdstip ook gebruikt worden voor meerdere functies, vooral jongeren en ouderen zouden hier gebruik van kunnen maken. Het komt dus neer op het gebruik maken van dezelfde ruimte door meerdere groepen mensen.

Ook scholen zouden gebruikt kunnen worden voor meerdere doeleinden dan alleen voor onderwijs.

Ontmoetingsruimtes voor ouderen moeten gecreëerd worden, waar gegeten kan worden, waar activiteiten plaatsvinden. De huidige culture centra volstaan niet. Het probleem is dat ze niet laagdrempelig zijn.

Aangegeven wordt dat in Westvoorne de nieuwe Swinshoek naar verwachting wel laagdrempelig is, er zit letterlijk geen drempel in.

De kerken zouden ook kunnen dienen voor ontmoeting. Een soort van inloop.

Ouderen van 75 en ouder zouden in het kader van signalering een huisbezoek kunnen krijgen, dit vindt in de gemeente Brielle al plaats. De gemeente zou hierbij een actieve rol moeten spelen. De mensen moeten opgezocht worden, wat speelt er achter die voordeur?

De vraag die naar boven komt of in het kader van signalerend huisbezoek deze huisbezoeken gedaan moeten worden door professionals of door vrijwilligers?

In de Hoeksche Waard worden vrijwilligers die huisbezoeken afleggen geschoold. In Brielle gebeurt de coördinatie van vrijwilligers die huisbezoeken afleggen vanuit Welzijn Ouderen.

Het aanbod van laagdrempelige activiteiten is van belang op dit prestatieveld.

Verder wordt aangegeven dat voor jongeren een goede opvangplek van belang is. Hiermee wordt een opvang in de open lucht bedoeld, dus niet het wegstoppen van jongeren in een verenigingsgebouw of een sociëteit.

Prestatieveld 2: ondersteunen bij opvoeden

Hoe vangen we signalen op over kinderen en ouders met vragen over opgroeien?
Hoe organiseren we ons aanbod?

In de gemeente Westvoorne zijn 5 dagdelen aan activiteiten voor de jeugd. Ook is er een preventie-overleg. Samengewerkt wordt met jeugdwerk, gemeente, politie en de GGD. De gemeente neemt producten af van de GGD.

Belangrijk is een goede plek voor de jeugd. Probleem hierbij is het NIMBY- (Not In My Backyard) verschijnsel. Hoe moet omgegaan worden met dit verschijnsel? Omwonenden worden betrokken bij de ontwerpfase, op dat moment is de weerstand tegen een plek voor de jeugd gering, de weerstand is er bij de volgende fase. Oplossing zou kunnen zijn om het breder aan te pakken, bijvoorbeeld scholen betrekken.

Bij de invulling van het beleidsplan is het belangrijk om concreet te zijn wat betreft de invulling van een plek voor de jeugd.

Ook bij buitenspeelplaatsen gaat het over opvoeden, grenzen moeten aangegeven worden aan de jeugd, niet alleen in huis, maar ook bij de buitenspeelplaatsen.

De vraag wordt gesteld waar momenteel plekken zijn waar de jeugd kan hangen.

Er is een skatepark, maar dit mag niet uitgroeien tot een hangplek.

Een oplossing voor het realiseren van een plek voor de jeugd is de ouders erbij te betrekken en samen op zoek gaan naar een goede plek.

In de gemeente Brielle is het jeugd- en jongerencentrum Bravo, dit zit in de kern van Brielle, daar wordt gehangen, maar de overlast wordt niet als ernstig ervaren.

Voor de gemeente Westvoorne wordt geadviseerd om op zoek te gaan naar een soortgelijke plek voor de jeugd.

Hoe worden meldingen van overlastesignaleerd, hoe wordt er samengewerkt door de verschillende instanties?

Een melding wordt gedaan aan de beleidsmedewerker openbare orde en veiligheid van de gemeente en dan wordt er verder actie ondernomen.

Jeugdgezondheidszorg en maatschappelijk werk worden hier ook bij betrokken.

Op basisscholen is er een aanbod van schoolmaatschappelijk werk. Vanuit het middelbaar onderwijs niet, aangezien in Westvoorne geen middelbare scholen gevestigd zijn.

Er worden Sociale Vaardigheidstrainingen gegeven. Verder zijn er overlappingsen in het aanbod. De komst van het Centrum voor Jeugd en Gezin is zeer welkom aangezien er daardoor centrale afstemming mogelijk is.

De gemeente wordt geadviseerd de regie in handen te hebben.

Prestatieveld 3: informatie en advies

Hoe bereiken we mensen die niet zelf om hulp vragen of naar een loket komen?

Hoe kunnen gemeente en organisaties hierin samen optrekken?

Momenteel is er in Westvoorne een Wmo-loket, de Colum-bus (mobiele hulp- en adviesloket). Hoe bereiken we mensen die hier niet zelf naar toe stappen?

Huisbezoeken zouden in dit kader een oplossing zijn.

Het Zorgpunt (Meldpunt zorg en overlast) biedt een breed scala aan voorzieningen.

“Burgers, gemeenten en professionals kunnen een melding doen bij het Zorgpunt Zuid-Hollandse eilanden als zij zich ernstig zorgen maken over iemand. Het kan om een volwassene of een oudere gaan, maar ook om een kind. Als iemand in uw omgeving voor overlast zorgt, dan kunt u dit ook melden” (bron: www.zorgpunt-zhe.nl). Betere voorlichting over de mogelijkheid tot melding bij het Zorgpunt is gewenst.

Welke mogelijkheden missen we in het kader van informeren en adviseren?

Goede voorlichting van bestaande instanties. Bijvoorbeeld het gemeentegidsboekje, of een A4tje met telefoonnummers van de bestaande instanties. Bijvoorbeeld achter op de huisvuilkaart.

Prestatieveld 4: mantelzorgondersteuning en vrijwilligerswerk

Hoe bereiken en kennen we mantelzorgers zodat we een aanbod kunnen doen?
Hoe kunnen we de inzet van vrijwilligers stimuleren?

Mantelzorgbeleid wordt regionaal opgepakt d.m.v. een beleidsnota. Er zijn veel organisaties die zich bezig gaan houden of zich bezig mee willen houden. De eerste vraag die gesteld moet worden is: "Wie zijn mantelzorgers?" Het gaat om de groep mantelzorgers die ontlast kan worden, vaak zijn mensen zich niet bewust van het feit dat ze als mantelzorger actief zijn. Hoe bereiken we deze mensen? De mogelijkheid hier voor is een bewustwordingscampagne. Mantelzorger ben je, daar kies je niet voor.

Preventief beleid is noodzakelijk.

In Brielle is een WZW-trefpunt (Wonen Zorg Welzijn) opgezet, hier werkt de gemeente samen met verschillende zorgaanbieders, een gebiedsvisie is van belang hierbij.

Bij het huisbezoek is er niet alleen zicht op de oudere, maar ook op een eventuele mantelzorger van deze oudere. Legio uitvoerders hebben zicht op de thuissituatie van personen, verschillende instanties komen achter de voordeur.

Er moet rekening gehouden worden met het gegeven dat niet alleen ouderen mantelzorger zijn, maar zeker ook kinderen zijn mantelzorger en ook mensen kunnen naast een betaalde baan ook mantelzorger zijn. Werkgevers zouden hiermee rekening kunnen houden.

Waar komen de signalen vandaan dat er iets niet in orde is achter de voordeur?
Bijvoorbeeld Tafeltje-dek-je kan signaleren, via de Thuiszorg kan gesignaleerd worden.

Empirisch materiaal is te vinden in de Gezondheidsmonitor.

De inzet van vrijwilligers dient gestimuleerd te worden. Een mogelijkheid is om een vrijwilligersvacaturebank op te zetten. Dit wordt georganiseerd in Brielle en ook in Hellevoetsluis, gevestigd in de bibliotheken.

In Bernisse wordt vrijwilligersbeleid ontwikkeld voor de VPR gemeenten.

In Brielle is in samenwerking met Welzijn Ouderen van de Catharina Stichting, Servicepunt Vrijwilligerswerk en de gemeente Brielle op 18 januari 2008 een bijeenkomst georganiseerd om senioren uit de gemeente Brielle bewust te maken van het aanbod van vrijwilligerswerk. Dit is gesubsidieerd (mede?) met middelen vanuit de provincie.

Prestatieveld 5: kwetsbare groepen doen ook mee

Hoe zorgen we ervoor dat ouderen zolang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen?

Hoe ondersteunen we mensen met een beperking in hun dagelijks leven?

Wat wordt er al gedaan? Onder andere: verstrekkingsbeleid, ouderenprojecten (Tafeltje-dek-je), Collectief Vraagafhankelijk Vervoer. Algemeen maatschappelijk werk (spreekuur in de Leemgaarde) etc.

Via doorverwijzing kan men terecht komen bij maatschappelijk werk, artsen, bemoeizorg enz.

Wordt er voldoende gedaan op dit gebied? Wat kan er nog meer gedaan worden?
Welzijnsactiviteiten organiseren, het richten op welzijn.

Levensloopbestendig wonen is belangrijk punt op dit gebied.

Aandacht voor mogelijkheid tot sporten voor mensen met een beperking (zie prestatieveld 1, fysieke bereikbaarheid).

Een keuze zou kunnen zijn om aanbieders van zorg zitting te laten nemen in het Wmo-loket, zo neemt bijvoorbeeld Stichting De Hoop zitting in het Wmo-loket in Rozenburg.

Algemeen maatschappelijk werk neemt ook zitting in het Wmo-loket in Rozenburg.

Het is een keuze om specialisten vanuit de verschillende instanties zitting te laten nemen in het Wmo-loket. Westvoorne heeft hier niet voor gekozen.

Het hebben van een goede sociale kaart is belangrijk bij een Wmo-loket.

Bij de evaluatie wordt bekeken of Westvoorne het goed doet zoals er op 1 januari 2007 begonnen is.

Prestatieveld 6 t/m 9: zorg en individuele voorzieningen

Vult de gemeente het compensatiebeginsel goed in?

Dit punt is niet besproken.

Hoe zorgen we voor een goede aanvulling op het beleid en activiteiten door de centrumgemeente?

Stichting De Hoop geeft aan dat als er vraag is dat het aanbod dan volgt, zo zou elke gemeente verslavingsbeleid moeten hebben.

Er wordt momenteel te weinig gebruik gemaakt van wat er al aanwezig is.

Hoe krijg je in beeld wat er speelt? Bijvoorbeeld vereenzaamde ouderen, het netwerk om mensen heen is van groot belang. Dit netwerk zorgt ervoor dat er de lijn is naar een meldpunt.

De gemeente is de regisseur, er wordt intersectorale samenwerking geadviseerd.

Bijlage 5

Begrippenlijst Wmo

Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ)

Met de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten is iedere Nederlander tot 1 januari 2007 verzekerd voor ondersteuning en zorg in geval van langdurige ziekte, handicap of ouderdom. Na 1 januari 2007 dekt de AWBZ alleen nog de kosten van zorg aan chronisch zieken, intramuraal en extramuraal.

Basispakket collectieve voorzieningen

Met algemene basisvoorzieningen in de gemeente op de terreinen van welzijn, openbaar vervoer en zorg worden mensen in staat gesteld zelfstandig te functioneren en aan de samenleving deel te nemen.

Beleidsplan maatschappelijke ondersteuning (wettekst)

De gemeenteraad stelt telkens voor een periode van ten hoogste vier jaren een of meer plannen vast, die richting geven aan de door het gemeentebestuur te nemen beslissingen betreffende maatschappelijke ondersteuning. Het plan bevat de hoofdzaken van het door de gemeente te voeren beleid, de gemeentelijke doelstellingen, de wijze van uitvoering van het samenhangend beleid, de resultaten die de gemeente wil behalen, de maatregelen die zich richten op de keuzevrijheid en de wijze van onderzoek naar de behoeften van kleine doelgroepen.

Cliëntondersteuning

Cliëntondersteuning is individuele ondersteuning en begeleiding van een cliënt. Veelal betreft het ondersteuning van mensen die zonder deze hulp van voorzieningen verstoken zouden blijven. Dit kan hulp zijn bij het aanvragen van een persoonsgebonden budget voor een klant met een beperking.

Compensatiebeginsel (wettekst)

Ter compensatie van de beperking die een persoon ondervindt in zijn zelfredzaamheid en zijn maatschappelijke participatie, treft de gemeente voorzieningen op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, die hem in staat stellen:

- a. een huishouden te voeren;
- b. zich te verplaatsen in en om de woning;
- c. zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel;
- d. medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan.

Wmo-loket

Een lokaal loket is een voorziening die informatie, vraagverheldering, advies, bemiddeling en vaak ondersteuning en toegang tot individuele voorzieningen biedt op de terreinen van wonen, zorg en welzijn.

Hulp bij het huishouden (wettekst)

Het ondersteunen bij of het overnemen van activiteiten op het gebied van het verzorgen van het huishouden van een persoon dan wel van een leefeenheid waartoe een persoon behoort.

Eigen bijdrage (wettekst)

De gemeenteraad kan bij verordening bepalen dat een persoon van 18 jaar of ouder aan wie maatschappelijke ondersteuning is verleend, voor zover die ondersteuning bestaat uit het verlenen van een individuele voorziening of een persoonsgebonden budget en niet bestaat uit een aan hem verleende financiële tegemoetkoming, een eigen bijdrage is verschuldigd. De hoogte van de eigen bijdrage kan voor de verschillende soorten van maatschappelijke ondersteuning verschillend worden vastgesteld en mede afhankelijk gesteld worden van het inkomen van degene aan wie maatschappelijke ondersteuning is verleend en van zijn echtgenoot.

Extramurale zorg

Zorg die wordt verleend buiten de muren van het ziekenhuis of zorginstelling. Deze zorg omvat zorg van huisartsen, verloskundigen, fysiotherapeuten, thuiszorg en ambulancevervoer.

Geestelijke gezondheidszorg (GGZ)

Geestelijke gezondheidszorg is een deelgebied binnen de gezondheidszorg dat preventie, behandeling, begeleiding en verzorging biedt aan mensen met psychische problemen, zowel met psychosociale problemen als met psychische stoornissen.

Inclusief beleid

Beleid om alle burgers volwaardig onder dezelfde voorwaarden te laten deelnemen aan de samenleving.

Individuele voorzieningen

Voorzieningen gericht om mensen met een beperking in staat te stellen zelfstandig te kunnen blijven wonen en te kunnen blijven deelnemen aan het maatschappelijk leven. De voorzieningen uit de Verordening Maatschappelijke ondersteuning kunnen hiertoe gerekend worden.

Informele zorg

Onder informele zorg wordt de zorg en ondersteuning verstaan van een vrijwilliger of van een mantelzorger. Tegenover informele zorg staat professionele zorg.

Indicatiestelling

Vaststelling of en in welke mate een cliënt in aanmerking komt voor zorg. Het indicatiebesluit vormt de formele machtiging om hulpmiddelen, ondersteuning of zorg te ontvangen.

Informatievoorziening

De wijze waarop de gemeente de informatie- en adviesverstrekking aan haar inwoners organiseert.

Inspraak en participatie (wettekst)

De gemeente betreft de ingezetenen van de gemeente en in de gemeente een belang hebbende natuurlijke en rechtspersonen bij de voorbereiding van het beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning. Alvorens een voordracht tot vaststelling door de gemeenteraad te doen, vraagt het college van burgemeester en wethouders over het ontwerpplan advies aan de gezamenlijke vertegenwoordigers van representatieve organisaties van de kant van vragers op het gebied van maatschappelijke ondersteuning.

Intramurale zorg

Zorg die wordt verleend wanneer een cliënt langer dan 24 uur in een zorginstelling verblijft zoals ziekenhuis, verpleeghuis of psychiatrische inrichting.

Keuzevrijheid (wettekst)

De gemeente biedt personen die aanspraak hebben op een individuele voorziening de keuze tussen het ontvangen van een voorziening in natura of het ontvangen van een hiermee vergelijkbaar persoonsgebonden budget, tenzij hiertegen overwegende bezwaren bestaan.

Kwetsbare burger

Inwoners met een somatische, psychogeriatrische of psychiatrische aandoening of beperking, een verstandelijke lichamelijke of zintuiglijke beperking of een psychosociaal probleem waardoor het zelfstandig functioneren en deelname aan onze samenleving belemmerd wordt. Daarnaast heeft het begrip kwetsbare burgers ook betrekking op inwoners die over een laag inkomen beschikken, dan wel een combinatie van de hierboven genoemde aspecten.

Maatschappelijk middenveld

Het maatschappelijk middenveld is het netwerk van private instellingen, zoals de welzijnsinstellingen, kerkelijke instanties, woningbouwcorporaties en zorgaanbieders.

Maatschappelijke ondersteuning (de negen prestatievelden) (wettekst)

De gemeente bevordert

1. de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten;
2. op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden;
3. het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning;
4. het ondersteunen van mantelzorgers daaronder begrepen steun bij het vinden van adequate oplossingen, indien zij hun taken niet kunnen waarmaken, alsmede het ondersteunen van vrijwilligers;
5. deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem;
6. het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en aan mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behouden en het bevorderen van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer;
7. het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang en beleid ter bestrijding van geweld dat door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer is gepleegd;
8. het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen;
9. het verslavingsbeleid.

Maatschappelijke opvang (wettekst)

Het tijdelijk bieden van onderdak, begeleiding, informatie en advies aan personen die door een of meer problemen, al dan niet gedwongen, de thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving.

Mantelzorg (wettekst)

Langdurige zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens omgeving, waarbij zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie en de gebruikelijke zorg van huisgenoten voor elkaar overstijgt.

Mensen met een beperking

Een persoon die door een lichamelijke of verstandelijke stoornis wordt beperkt in zijn functioneren. Die beperking is langdurig of blijvend, waardoor mensen met een beperking worden bedreigd in hun persoonlijke ontplooiing.

Openbare geestelijke gezondheidszorg (wettekst)

Het signaleren en bestrijden van risicofactoren op het gebied van de openbare geestelijke gezondheidszorg, het bereiken en begeleiden van kwetsbare personen en risicogroepen, het functioneren als meldpunt voor signalen van crisis of dreiging van crisis bij kwetsbare personen en risicogroepen en het tot stand brengen van afspraken tussen betrokken organisaties over de uitvoering van de openbare geestelijke gezondheidszorg.

Persoonsgebonden budget (PGB)

Een geldbedrag waarmee zelf zorg, hulp en begeleiding kan worden ingekocht bij erkende en niet-erkende aanbieders.

Regierol Wmo

De gemeente heeft bij de uitvoering van de Wmo een leidende rol. De invulling van deze rol is afhankelijk van de gewenste resultaten.

Tevredenheidsonderzoek (wettekst)

De gemeente publiceert jaarlijks voor 1 juli de uitkomsten van onderzoek naar tevredenheid van vragers van maatschappelijke ondersteuning over de uitvoering van de wet, die verkregen zijn volgens een methode die na overleg met representatieve organisaties op het gebied van maatschappelijke ondersteuning tot stand is gekomen.

Thuiszorg

Thuiszorgorganisaties bieden hulp of begeleiding bij de huishouding, verzorging of verpleging in de thuissituatie aan mensen die dat nodig hebben.

Vangnetfunctie

Uitgangspunt in de Wmo is de eigen verantwoordelijkheid van de burger. Soms kunnen mensen zichzelf niet redden, bijvoorbeeld als gevolg van een beperking en/of laag inkomen. In deze situaties biedt de gemeente een vangnet waardoor deze burgers weer aan de samenleving kunnen meedoen.

Verordening maatschappelijke ondersteuning (wettekst)

De gemeenteraad stelt met inachtneming van de Wmo bij verordening regels vast over de door het college van burgemeester en wethouders te verlenen individuele voorzieningen en de voorwaarden waaronder personen die aanspraak hebben op dergelijke voorzieningen recht hebben op het ontvangen van die voorzieningen in natura, het ontvangen van een financiële tegemoetkoming of een persoonsgebonden budget.

Verslavingsbeleid (wettekst)

Maatschappelijke zorg gericht op verslaafden, alle individuele geneeskundige verslavingszorg daaronder niet begrepen, en preventie van verslavingsproblemen, met inbegrip van activiteiten in het kader van de bestrijding van overlast door verslaving.

Voorziening in natura

De klant krijgt de geïndiceerde zorg geleverd door een zorgaanbieder. Deze zorgaanbieder regelt dat er een zorgverlener aanwezig is en regelt de administratie rond de zorgverlening.

Vrouwenopvang (wettekst)

Tijdelijk bieden van onderdak en begeleiding aan vrouwen die, al dan niet gedwongen, de thuissituatie hebben verlaten in verband met problemen van relationele aard of geweld.

Wet collectieve preventie volksgezondheid

De Wet collectieve preventie volksgezondheid geeft gemeenten de taak preventief beleid op het terrein van de volksgezondheid te voeren. De gemeente is verantwoordelijk voor het (laten) uitvoeren van collectieve preventietaken. De gemeente zorgt ook voor continuïteit, samenhang en afstemming binnen de collectieve preventie en de curatieve zorg. Gemeenten leggen hun preventieve gezondheidsbeleid eens in de vier jaar vast in een beleidsnota.

Wet maatschappelijke ondersteuning

In deze wet zijn de Welzijnswet, de Wet voorzieningen gehandicapten en onderdelen van de AWBZ, zoals de huishoudelijke verzorging, ondergebracht.

Bijlage 6

Lijst van afkortingen

ADL	Algemene Dagelijkse Levensverrichtingen
AFBZ	Algemeen Fonds Bijzondere Ziektekosten
AMK	Advies & Meldpunt Kindermishandeling
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
Bbag	Besluit bijdrage AWBZ-gemeenten
CAK	Centraal Administratie Kantoor
Cebeon	Centrum Beleidsadviserend Onderzoek
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
CIZ	Centrum Indicatiestelling Zorg
CTG	College Tarieven Gezondheidszorg
CTG/ZAio	College tarieven gezondheidszorg/Zorgautoriteit in oprichting
CVTM	Coördinatie Vrijwillige Thuiszorg en Mantelzorg
CVZ	College voor Zorgverzekeringen
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke Gezondheids Zorg
HV	Huishoudelijke Verzorging
OGGZ	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
OGGZ+	Doelgroepen van de prestatievelden 7, 8 en 9
PGB	Persoonsgebonden Budget
ROSA	Regionale Organisatie Sluitende Aanpak
SVT	Stichting Vrijwillige Thuiszorg
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VPR	regio Voorne-Putten en Rozenburg
VWS	(Ministerie van) Volksgezondheid Welzijn Sport
WCPV	Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid
Wmo	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
Wvg	Wet Voorzieningen Gehandicapten
WWB	Wet Werk en Bijstand
ZVW	Zorgverzekeringswet